

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Programul nostru național.

I.

Orice zidar sau bărdăș, care să apucă să clădească fie și numai un coteț, își face mai întâiu un *plan*, după care să lucreze. Orice societate, care vrea să-și ajungă ținta hotărâtă, își face de-asemena un plan, adică niște *statute*. Dar și orice om cu scaun la cap, nu se apucă de nici un lucru, până nu și-a chibzuit planul, de care se ține pentru a-și vedea treaba făcută. Cu atât mai vărtos trebuie să-și aibă un popor, o națiune, planul său bine hotărât, după care lucrează fruntașii cu întreaga oaste, adică poporul întreg, pentruca să-și vadă împlinite dorințele sale pentru fericirea vremelnică.

Noi Românii din țările coroanei ungare, deșteptați de buciul anului 1848, am avut și avem munca cea mai grea de împlinit pentru a ajunge la fericirea, de care trebuie să se bucure orice popor, în care s'a stâns simțământul sclăviei. Ceice au făcut de-atunci și până acum legi în țara noastră, au avut de grije, nu cumva să dea prea multă libertate nici chiar conaționalilor lor, pentruca nu cumva să ne folosim și noi Românii de ea.

Dovadă avem în faptul, că la noi e o lege electorală barbară, care împedecă pe partea cea mai mare dintre cetățenii țării, ca să-și arete liber voința când cu alegerile de deputați. Dovadă mai e și lipsa unei legi pentru înființarea de societăți, pentru ținerea de adunări, cari toate atâră de bunul plac al unui pretor sau al ministrului.

Curțile cu jurați în treburi de-ale presei (gazetelor) le înființează și desființează ministri după bunul lor plac, cum au făcut cu curtea de jurați din Sibiu, pe care au desființat-o pentru presă, ca nu cumva să se găsească în Sibiu jurați, cari să judece cu dreptate pe Români.

Când au făcut, de ochii lumii, și legi, prin care voiau să înșele lumea, că ar voi dreptate pentru toate naționalitățile din Ungaria, le-au croit astfel, încât în unele puncte mai mult asupriau pe naționalități. Iar paragrafi, cari i-ar fi silit să facă dreptate, îi socotiau, ca și când n'ar fi. Dovadă *legea de naționalități*, pe care am publicat-o în foaie și din care nu se mai respectază astăzi nimic.

Când se milostivesc nemeșii și cu Jidani și jidaniții din dietă să voteze și vre-o lege pentru binele țaranilor și meseriașilor, măsurile cele bune cuprinse în ea se aplică numai naționalității maghiare. Dovadă Săcuii în Ardeal, pe sama cărora statul a înființat fabrici, cărora le-a făcut și le face drumuri de fer, cărora le dă ajutoare în bani, și vite de prăsilă, pe cari îi

căpătuiește în toate slujbele mici dela poștă, căi ferate, drumuri ș. a.

Intreaga istorie a țării noastre dela anul 1868 încoace, de când s'a întemeiat dualismul nenorocit, care a dat puterea pe mâinile nemeșimii întovărășite cu Jidani, e un șir lung de nedreptăți, de fărădelegi săvârșite împotriva libertății noastre naționale pe terenul politic, cultural și economic. Reprezentanții noștri dela începutul acestei părți din istoria Ungariei au luptat cu tărie în contra nedreptăților și fărădelegilor deslănțuite împotriva noastră cu gând de-a ne nimici ca națiune de sine stătătoare, cu viață proprie națională.

Loviturile erau tot mai dese, apărarea părea, că slăbește. Mai ales sub Tisza Kálmán (tatăl lui Tisza István de-acum, care ne urește de moarte, dar umblă să ne înșele cu momeli de împăcare) se pornise o goană înfricoșată în contra Românilor mai ales. Ajunserăm să nu mai avem deputați români (renegații și vânduții nu numără) în dietă. Cei dela putere scoteau țipete de bucurie, că ne-au strivit. Dar s'au înșelat. Dacă în afară lupta noastră părea domolită, cu atât mai mult am lucrat în casă, pentruca să ne întărim pentru războiul cel nou.

Ne-am apucat să ne întărim pe cale economică și culturală, și, ceace e un câștig mare pentru înaintarea noastră pe calea spre ținta dorită, ne-am croit un plan, un *program*, după care să purtăm lupta până la izbânda desăvârșită. Iar ceice au alcătuit acest program au fost *reprezentanții aleși ai întregului popor român*. În chipul acesta *poporul însuși* a fost chemat să declare prin aleșii săi, ce dorește. Iar când zicem *poporul*, nu înțelegem pe cei îmbrăcați în haine orășenești, ci pe mulțimea cea mare dela coarnele plugului și pe ceice muncesc în ateliere și în micile prăvălioare dela sate și în anii din urmă și dela orașe. Căci cei îmbrăcați orășenești, tot din mulțimea aceasta au eșit, părinții, frații, verii lor tot muncind ogorul trăiesc. De aceea și programul odată hotărât se poate numi cu drept cuvânt *programul național* al națiunii române din Ardeal și Ungaria, și fiecare Român e dator să-l respecte cu sfințenie luptând, între marginile puterii sale, pentru împlinirea lui, fie când e vorba de biserică și școală, fie când e vorba de interese economice sau politice, — fie în comună, fie la comitat, fie pentru dietă.

Lupta aceasta nu trebuie îndreptată însă numai contra străinului cutropitor, ci și contra aceluia dintre noi, care ar cuteza să lucreze în contra programului nostru național. Un astfel de vânzător de neam trebuie prigunit până la nimicire, căci totdeauna e mai primejdios dușmanul din casă decât cel de-afară.

Lupta pentru împlinirea celor cerute prin programul nostru național mai e și o întrebare de cinste pentru poporul român. Dacă nu vom lupta cu toții, toate pozoarele culte, dar și căpeteniile cele mai înalte ale împărăției vor zice cu drept cuvânt, că un popor, care nu e în stare să ducă o luptă îndârjită pentru neatarnarea lui națională, nici nu e vrednic să trăească, ci cu rușine să moară. Pe noi n'are să ne sperie faptul, că o astfel de luptă ține 20, 30, 100 de ani, pentrucă vedem procese între doi oameni ducând zeci de ani. Nici n'are să ne sperie faptul, că între noi se găesc și vânzători, cari pentru un blid de linte cred, că se vor fericii. Oameni ticăloși se găesc în orice societate și nu câteva sute de astfel de prăpădiți ne vor oprii pe noi în calea noastră spre libertate națională.

Cel dintăiu *program național* l-au alcătuit cei patruzece de mii de reprezentanți ai națiunii române la anul 1848 pe Câmpul Libertății dela Blaj. Programul acesta l-am publicat în foaia noastră din luna lui Mai anul acesta.

Al doilea program național s'a publicat la anul 1881 în conferința națională ținută în Sibiu. Programul acesta a rămas neschimbat până în ziua de astăzi. Numai în conferința națională ținută acum șapte ani s'a mai întregit, adaugându-i-se mai multe puncte privitoare la lupta economică.

Foile noastre au publicat totdeauna programul național, ba în anul 1881 Gheorghe Barițiu, marele nostru fruntaș, a publicat și o carte (Memorial), în care se arată pe larg îndreptățirea programului național.

Vrem să fim pregătiți pentru întâmplările politice, pe cari ni le va aduce ziua de mâine. De aceea vom începe un șir de articole, în care vom căuta să explicăm cetitorilor noștri dela sate punctele din programul nostru național. Noi dorim, ca fiecare Român, fie cu carte multă sau puțină sau chiar fără carte, numai minte sănătoasă să aibă, să știe, pentru ce *trebuie* să lupte, pentruce trebuie să dea tot sprinul său aceluia ce vine să i-l ceară în *numele programului nostru național*. Iar ce-lice îi va veni cu vorbe dulci de împăcare cu dușmanul, arete-i ușa, căci acela e lupul în piele de oaie, e mișelul, care pentru folosul său propriu, vrea să vâre gâtul Românului în jugul străinului. Repetăm: nu trebuie uitat, că programul nostru național a fost votat de conferințe naționale, ai căror membri au fost reprezentanți aleși de noi, deci cinstind hotărârile lor, pe noi ne cinstim.

Pregătiri pentru legea electorală cea nouă. Slujbașii însărcinați cu lucrările recensământului (numărătoarii) au isprăvit o parte din lucrarea lor, care se face mai ales în vederea legii electorale celei nouă. Ei au aflat, că în Ungaria sunt patru milioane de oameni trecuți de 24 de ani, cari adecă ar trebui să aibă drept de vot, dacă acesta ar fi universal. Vor mai trece însă încă vre-o 5—6 luni, până să socotească, cari din aceștia sunt Români, Slovaci, Maghiari, apoi care știu carte, care câtă dare plătește, în cari părți ale Ungariei sunt naționalitățile nemaghiare în majoritate (mai mulți decât cei de naționalitate maghiară) și alte multe mărunțișuri de-acestea. Pentru că toți miniștri, cari se gândesc la schimbarea legii electorale, se gândesc cu gând negru față de noi, cum ne-ar putea adecă nedreptăți și cu legea aceasta.

Politica externă (din afară) a monarhiei noastre. Intr'o ședință trecută a dietei din Budapesta, prim-ministrul Khuen Hederváry a fost interpelat (întrebat) despre politica de externe a monarhiei noastre față de războiul italo-turc. Cu puțin timp mai înainte se făcuse o astfel de interpelare și în Reichsrath-ul (dieta) din Viena. Hederváry a declarat, că politica monarhiei noastre a urmărit înainte de toate ținta de-a localiza (opri într'un singur loc, adecă în Tripolitania) războiul. Guvernul Italiei, întrebat în privința aceasta, a răspuns liniștitor, spunând că nu vrea să ducă războiul și în Turcia europeană, așa că la țarmurile Mării Ionice și Adriatice nu va face nimic.

După interpelația (întrebarea) aceasta au venit știrile despre mișcarea flotei italiene în Marea Egeică. Un alt deputat a făcut o nouă interpelare, la care prim-ministrul n'a răspuns încă.

Frații din Austria pentru noi. Deputatul român bucovinean, dl *Dr. Teofil Simionovici*, a făcut ziarului „Românul“ niște declarațiuni îmbucurătoare. El a spus între altele, că groza partidelor maghiare de votul universal a avut drept urmare o împăcare oarecare între partide austriace, ceace va face, ca și partidul naționalităților din Ungaria să lupte mai cu bărbăție. Când se vor desbata proiectele militare în Reichsrathul (dieta) austriac, se va desbata și chestiunea ungară și *indeosebi asuprirea popoarelor nemaghiare din Ungaria. Atunci își vor spune cuvântul și deputații români din Bucovina întru apărarea fraților lor din Ungaria.*

Cele spuse de fratele Bucovinean sunt o îmbărbătare pentru noi în lupta noastră națională, care trebuie să fie încununată de izbândă.

Lupta în comitate. La alegerea de membri pentru congregațiunea comitatului Timiș în cercul Murani au reușit anul trecut lista noastră națională cu trei membri români. Administrația a găsit nod în papură și a nimicit alegerea. La 1 Noemvrie s'a făcut alegere nouă, reușind de data aceasta numai doi Români. Cauza a fost purtarea neromânească a alegătorilor din Bencecul român, cari au votat lista oficială, pe care eră și prim-pretorul din Vinga, Nagy Gyula.

După cele pățite acum, și cel mai orb dintre Români s'a putut convinge, că nici funcționarii administrativi români (notari,

pretori ș. a.) nu sunt buni de membri în congregațiunile comitatense, căci le sunt legate mâinile, necum să fie bun un străin de limbă și de lege. De vină nu pot fi, decât unii fruntași de-ai noștri, slabi de finger sau cari umblă după interesele lor personale. Poporul nostru e însă destul de cuminte, ca să știe, ce trebuie să facă, și mai bine aleagă un țaran vrednic decât pe unul, care mănâncă cireșe cu străinii.

Lupta națională a Germanilor din Ungaria-de-meazăzi. Dela bravii Șvabi din Bănat și Bacica (între Tisa și Dunăre) avem iară știri frumoase despre lupta lor națională de redeșteptare. Partidul poporal german aveă să țină în Neusatz (Novisad, Ujvidék) o mare adunare poporală. Mai ales comunele din Bacica se pregăteau să trimită un mare număr de alegători germani. Dar administrația a tot amânat să ieie spre știință ținerea adunării, așa că convocatorii ei au trebuit să înștiințeze pe cei chemați, că adunarea se amână pentru o altă zi. S'a amânat, dar se va ține, căci Germanii de-acolo nu mai vreau să se lase batjocoriți.

O biruință frumoasă au câștigat Germanii din *Liebling* contra maghiarizării dobitocești a numelui comunei lor, care avea să fie numită cu numele pocit Kedvencz. Ei au protestat până la Impăratul. Și nu de mult a sosit poruncă dele ministrul de interne, ca numele cel vechiu *Liebling* să rămână și pe mai departe. De ținuta bărbătească a Germanilor au profitat și Sârbii din *Carlovia* și Români din *Gavojdia* și *Valeapaiu*, căci nici numele acestor comune nu e ertat să se maghiarizeze.

Pentru „Deșteaptă-te Române“.

Anul trecut, în luna lui Maiu, membri români naționaliști din congregațiunea comitatului Făgăraș, stând sub impresiunea măcelului dela Mărgineni, unde a curs sânge românesc, au atacat cu tărie administrația dușmană nouă. Față de încercările celorce conduceau adunarea, Români au hotărît să părăsească sala de ședințe și la ieșire au cântat imnul redeșteptării noastre *Deșteaptă-te Române*. Procurorul a ridicat din cauza aceasta acuză de „agitație contra naționalității maghiare“ contra d-lor Dr. N. Șerban, deputat, Dr. T. Popescu, avocat, și contra părintelui protopop N. Borzea și a preoților Al. Șerban, M. Brumboiu, G. Vasu, I. Fulicea și Tr. Dragomir.

Petractarea s'a ținut la 3 Noemvrie n. în fața tribunalului din Brașov. Procurorul și cu martorii, cari erau slujbași de-ai comitatului, au încercat cu tot dinadinsul să arete, că Români de-aceea au cântat *Deșteaptă-te Române*, ca să agite contra Maghiarilor. Ca și cum noi ne-am plânge de *poporul maghiar*, destul de năcăjit și el, pentru nedreptățile, ce ni se fac mereu. Apărătorii au arătat, că Români au cântat ca să protesteze contra nedreptăților și fărâdelegilor, pe cari le săvârșește guvernul și slujbașii lui administrativi împotriva poporului nostru. Toate au fost însă înzadar, căci tribunalul a condamnat pe dl deputat Dr. Șerban la 2 luni închisoare de stat și 200 cor., iar pe d-nii Dr. T. Popescu, preoții Al. Șerban, Moise Brumboiu, G. Vasu și I. Fulicea la câte o lună închisoare de stat și 100 cor.

Părintele protopop N. Borzea și părintele Dragomir au fost achitați (declarați nevinovați) din lipsă de dovezi.

Toți acuzații s'au purtat foarte brav, iar părintele Dragomir (păr. prot. Borzea fiind bolnav, n'a putut veni la judecată) a spus, că, fiind mișcat foarte mult de protestul frumos al Românilor din sala comitatului, i-s'a oprit graiul, altminteri ar fi cântat și el.

Apărători au fost d-nii I. Lengheru și Dr. Victor Pagubă. Ei au făcut recurs.

Tot în ziua aceea a mai avut dl Dr. Șerban un proces, tot pentru *Deșteaptă-te Române*, din cauză, că ar fi pus pe niște lăutari să i-l cânte în Porumbacul-de-jos. Lipsind dovezile, procurorul și-a retras acuza.

Contele Tisza în România

Gazetele din București au adus știrea, că Tisza, dușmanul de moarte al drepturilor tuturor popoarelor, dar mai ales dușmanul nostru, vrea să meargă în România, ca să îndemne în câteva conferințe pe Români de-acolo la o unire între Români și Maghiari. Ca să vadă cetitorii noștri, cum gândesc frații din Țară despre acest plan, lăsăm să urmeze cele scrise de gazeta *Minerva* din București cu data de 5 Noemvrie anul curent.

Iată ce zice:

„Contele Tisza, ca oricare străin călător poate călători și prin România, dacă arată la frontieră (graniță) formalitățile (hârtiile) obișnuite.

Dar acest personaj ungar nu voește să vină la noi ca un simplu călător, ci dorește să țină un șir de conferințe în care să susțină ideea că ar fi bine ca între Români și Unguri să se urmeze o politică de interes comun (înțelegere la olaltă). Ei, nu vizita în sine a contelui Tisza turbură lumea dela noi, ci scopul acestei vizite.

Dacă ar fi vorba de un învățat ungar, care să țină conferințe la noi, fie chiar despre politică, faptul n'ar prezenta prea mult interes. Dar contele Tisza nu se poate desbrăca de calitatea pe care o are în Ungaria. Omul acesta a fost până mai eri, un dușman declarat și înverșunat al Românilor de sub sceptrul Ungariei. Alături cu alți șoviniști unguri, contele Tisza a luat și a făcut cele mai îndrăcite măsuri contra Românilor din Ungaria.

În timpul din urmă, din motive politice, contele Tisza s'a despărțit de vechii săi tovarăși, dar ca sprijinitor al guvernului de acum, n'a încetat să îndemne la măsuri menite să izbească în sentimentele și interesele Românilor de preste munți.

Ca să ajungă mai repede la scopul de a desnaționaliza pe acei Români, contele Tisza a recurs și la mijloacele neertate ale învrăjbirei și corupției (cumpărării sufleteilor). Căci noi nu putem uita cum contele Tisza a tras de pe calea cea dreaptă pe părintele Mangra și alți câțiva Români. Lucrând astfel, Tisza n'a făcut decât să scoată din rândurile oamenilor pe părintele Mangra. Scopul de a înfrânge unitatea culturală și națională a Românilor din Ungaria nu 'și l-a putut ajunge contele Tisza. Și pentru că n'a reușit pe calea aceea, acum cearcă cu alte mijloace.

Acest dușman al neamului nostru caută să-și câștige trecere în România, unde voește ca prin conferințe să convingă lumea românească dela noi, că Ungurii nu sunt așa cum îi cunoaștem și cum îi cunoaște toată Europa, că Români din Ungaria ar ajunge la o stare mai bună dacă ar lucra în înțelegere comună cu Ungurii.

Ajungând să-și câștige părțitori pentru asemenea idee, contele Tisza s'ar aștepta de sigur ca oamenii de seamă dela noi să mijlocească pe lângă Românii din Ungaria să servească interesele ungurești.

Credem că asemenea scopuri nu se pot ajunge. Românii din regat nu se amestecă în politica pe care o fac frații lor din Ungaria, dar în sufletele lor produce un puternic răsunet orice lovitură ce se dă de către guvernele ungurești Românilor de preste munți. Acele lovituri au fost atât de numeroase și de dureroase, că părerea ee ne-au făcut nouă, Românilor din regat, nu se poate șterge.

Stăpâniți de durerile fraților noștri, resimțite viu și de noi, nu putem privi cu ochi buni încercarea ce voește s'o facă șovinistul Tisza.

Un alt fost ministru ungar, tot așa de mare dușman al Românilor ca și contele Tisza, a încercat la 1906 să vină în România, cu prilejul expoziției noastre naționale. A fost făcut însă atent, că dacă s'ar încumeta se facă o asemenea vizită, s'ar expune (ar da prilej) la lucruri foarte neplăcute.

Sperăm că și contele Tisza va fi făcut atent că nu poate avea o primire favorabilă dacă vine la noi cu ideea de a propaga unirea româno-maghiară.

De o asemenea unire nu se poate vorbi la noi cât timp guvernele ungurești prigonesc pe Românii de preste Carpați, le închid școlăile, îi bat în alegeri și umplu pușcăriile cu cei mai de seamă dintre ei.

În felul acesta au scris foile din România, când s'a sponit, că Tisza ar avea de gând să facă o călătorie la București.

Între astfel de împrejurări desigur că faimosul conte se va mai fi răsândit asupra acestei călătorii, care cine știe ce i-ar mai fi putut aduce pe cap.

După știrile mai nouă aflăm adecă, că Tisza nu are de gând să meargă la București.

Expoziția de oi din Jina.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului a aranjat Duminecă, la 22 Octomvrie n., o expoziție de oi în Jina. În aceasta zi, des de dimineață, și pe o vreme încântătoare, piața Jinei abia mai încăpea mulțimea (preste 100) flăcălor și a bărbaților în floarea vârstei, cari, îmbrăcați în haine de sărbătoare și formați în ceată de mândri călăreți, în frunte cu harnicul notar dl Nic. Oprean, au luat drumul spre frumoasa Poiană, în mijlocul căreia au dat față cu reprezentanții Reuniunii domnii: I. Chirca, prim-notar (Săliște) totodată vice-prezident, N. Iosif și A. Cosoiuc, membri în comitet și Vic. Tordășianu, secretar, cari însoțiți de domnii Dr. A. Crăciunescu și Victor Stanciu, profesori sem., I. Banciu, cassar, (Sibiu), Dr. Nic. Schiau, adv. și Göncz Ödön, medic veterinar cercual (Mercurea), Constantin Cristiu, învățător (Săliște), și I. Candrea, agent de asigurări, veniau dinspre Săliște. La cuvintele calde de întimpinare ale notarului Oprean a răspuns tot cu căldură vice-prezidentul Chirca.

Drumul din Poiana până în Jina l-am făcut încunjurați de marea oaste a călăreților, acești demni urmași ai grănițerilor din Jina. Intrați în Jina, o privești ne

se poate mai frumoasă și greu de descris s'a desfășurat înaintea ochilor noștri. Întreaga Jina, cu mic cu mare, cu bătrân și tânăr, era adunată în piață, unde cuvinte de bun sosit a rostit parohul D. Panfiloiu, care, făcând istoricul Jinei, ne pune în vedere, că locuitorii ei din timpuri vechi tot cu oieritul s'au îndeletnicit și că și astăzi sunt aproape cu toții oieri. Isolați (delături) cum sunt de cealaltă lume, ei sunt muncitori și iubitori a tot cei românesc. Astăzi sunt mândri că sunt căutați la vatra lor de cei cari la inimă poartă soarta muncitorului român, cu drag îi primește și cu drag vor asculta sfaturile ce li se vor da. Vice-prezidentul Chirca răspunzând, mulțumește pentru primirea impunătoare ce i se face Reuniunii, care, ca și de alte dăți, ne cruțând jertfe de oboseală și de muncă, a ținut ca de data aceasta să caute pe oierul nostru acasă la sine și aici sfaturi și povețe să-i dea.

În salele mari ale școlăii, după o gustare potrivită, s'a constituit juriul (comisiă de premiare) proclamând prezident al expoziției pe vice-prezidentul Chirca, iar de raportor al juriului pe secretarul Tordășianu. La locurile vacante au fost numiți în juriu domnii: Dr. A. Crăciunescu, Vic. Stanciu, C. Cristiu, Const. Sava, înv., G. Grosu, N. Stefan (Șugag), I. Dobre (Rodu) N. Barbu, I. Prode, I. Dan și inginerul silvic Baiu Crăciun. Munca obositoare a juriului a durat preste 3 ore, căci exponenți au fost în număr de 170 (148 din Jina, 19 din Șugag, 2 din Răchita și 1 din Rodu) cu numărul total de 1442 capete expuse (1117 oi, 149 berbeci și 176 noatini și noatine). Materialul expus cea mai mare parte a aparținut soiului de oi țurcane păroase și stogoșe. Lâna oilor expusă, de calitate fină. De altfel s'a constatat, că în scopul îmbunătățirii rasei oilor de astăzi, se recere o încrucișare grabnică cu oi de rasă superioară, dacă vorba este de îndeletnicirea cu prăsirea oilor să dea rezultatele dorite. Ciobanii jinari și șugăjeni sunt cu multă dragoste pentru cultura oilor. Cei mai săraci au 10—30 capete, cei mai mulți dispun de 80—100 capete.

Juriul întrunit în ședință a hotărât în principiu, că deși este pentru vederile comitetului central în cece privește premiile de împărțit pentru oi, pentru cei mai buni baci și pentru cei mai buni câni de turmă (ciobănești), cu considerare la împrejurarea, că juriului nu i s'a dat puțința să constate pe baze reale (în mod intuitiv), cari din baci (sau băcițe) au dat dovezi de mai multă dibăcie la facerea cașului și cari s'au dovedit a fi de model și pentru alții în privința curățeniei în stâni și cășerii etc., iar încât pentru câni la expoziție abia au fost aduși 2, de data aceasta premiile de cor. 40 și de cor. 30, în total cor. 70, menite pentru baci și pentru câni ciobănești, nu se distribuie, ci să consideră drept temei al fondului „Societății oierilor din Jina și jur“, contemplate de comitetul central, în a cărei proprietate intră și mașina de tuns lână, al cărei preț, dimpreună cu masa de tuns, curelele de legat etc., este cor. 140. După multe desbateri s'a stabilit lista premiilor, conform căreia s'au dat 22 premii pentru oi, 9 premii pentru berbeci și 11 pentru noatini, noatine și mioare. Premiați au fost 33 exponenți din Jina, 6 din Șugag, 2 din Răchita și 1 din Rodu.

Prezidentul Chirca, constatând cu vie

mulțumire, că expoziția de oi din Jina, atât cu privire la numărul exponenților, cât și cu privire la materialul expus, se consideră de reușită, pune în vedere, că prelegerea dlui I. Banciu, despre „Cultura oilor și valoarea lânii“, din cauza timpului de tot înaintat, se amână pe primăvară, când dl Banciu se va prezenta spre a pune în practică și mașina de tuns lână, când apoi va ținea și conferența și da cuvântul raportorului Tordășianu, care aduce în numele Reuniunii sincere mulțumite comisiei econ. comitatene pentru ajutorul de 300 cor.; comunei politice și bisericești Jina, pentru câte 50 cor.; comunei Șugag pentru cor. 25 și băncii „Mărgineana“ din Poiana pentru ajutorul de cor. 20; apoi arată cum din cor. 455, cât au stat la dispoziție: cor. 245 s'au dat drept premii pentru exponenți cu oi; cor. 130 este prețul mașinei de tuns lână, iar cor. 70 să depun la bancă drept temei al unui fond, ce să se dea „Societății oierilor din Jina și jur“ cu menirea, ca atunci când fondul va permite, să se trimită vre un tânăr în străinătate, unde să-și câștige cunoștințe temeinice cu privire la pregătirea cașului și a diferitelor soiuri de brânzeturi. Încât pentru „Societatea oierilor“, alcătuirea lei să lasă în grija fruntașilor oieri din Jina și jur. Scopul ei va fi propășirea în ale economiei de oi cum și a negoțului cu lână, brânză și alte produse ale oilor, iar ca mijloace la ajungerea acestuia va servi: îmbunătățirea și nobilitarea rasei indigene (dela noi) de oi, producerea rațională a brânzii, untului, etc. și valorizarea lor și cu deosebire vinderea în tovarășie a lânii etc.; acordarea de împrumuturi și avansuri de bani; întreprinderea la guvern și alte direcții în scopul înlesnirii purtării economiei de oi și a negoțului etc. și în fine luarea de pășuni în arândă. Împărțirea premiilor, în vederea timpului înaintat, s'a încredințat dlui notar N. Opreanu. Toate isprăvite, dl Chirca, mulțumind tuturor pentru toate, declară expoziția încheiată.

La masa comună, cinstită de fruntașii din Jina, s'au continuat vorbirile privitoare la starea oieritului nostru. Părintele Panfiloiu, oier și el, a spus neajunsurile ce le îndură oierii, dl Chirca și Tordășianu speră mult bine dela „Societatea oierilor“ plănuită, pentru a cărei întrupare face calde promisiuni zelosul notar Opreanu. Participanții la expoziția de oi din Jina nu vor uita în curând această serbare înălțătoare, închinată ciobanului român. Meritul bunei reușite revine comitetului aranjator în frunte cu notarul Opreanu și cu intelectualii din Jina. „Invingătorul“.

Aviz. Călimdarul Poporului pe 1912 a apărut. Prețul unui exemplar este 40 bani, trimis prin poștă 45 bani. Revânzătorii primesc rabat însemnat. (Cei ce comandă mai multe exemplare și le plătesc înainte, capătă rabat mai mare ca aceia, cari le plătesc după vânzare. Cetiți cele scrise la pagina 10 a foii).

Nimenia să nu-și cumpere călimdar, până când nu vor vedea „Călimdarul Poporului“, care cuprinde o seamă de articole folositoare, apoi o mulțime de chîpuri, poezii și tablouri foarte frumoase. Partea calendaristică și târgurile de țară încă sunt schimbate, completate și rânduite din nou.

Concertul Doamnei Lucia Cosma.

Cu ziua de Vineri, 17 Noemvrie a. c., s'au început pentru Sibieni seria distracțiilor și a petrecerilor de iarnă. Concertul doamnei Lucia Cosma, cu concursul domnișoarei Ana Voileanu, a fost ca o inaugurare solemnă a acestor petreceri.

Concertul acesta poartă pecetia unui act de îndoită binefacere: Superioara binefacere a artei, de care d-na Lucia Cosma și D-șoara Voileanu au împărtășit publicul cu o risipă largă, și binefacerea față de școala de industrie, căreia i-au destinat venitul curat al concertului.

În sala largă dela „Gesellschaftshaus“ s'au strâns lume multă și aleasă, care a ascultat cu evlavie nuanțările executate cu fineță uimitoare, aproape imaterială din partea d-nei Cosma.

Când îți cucerește sufletul amintiri duioase, simți uneori cum răsare din adâncul sufletului glas de cântec depărtat. Așa o senzație îți e cântecul d-nei Cosma. Nu știi izvoarește cântecul din gura frumoasă a artistei ori cântă cineva în taina sufletului tău!? Așa a fost d-na Cosma în „Wiegenlied“ (Cântecul leagănului) de Richard Strauss, un cântec intim și duios.

A plăcut mult cântecul ștregăresc: „Tandaradei“, iar în aria din „Lakmè“ d-na Lucia Cosma a dat probe strălucite de perfecțiunea artei sale. Stăpânește pe deplin vocea, din care picură triluri de argint, curate ca apa din izvor.

Cântecul d-nei Cosma are ceva solemn, sărbătoresc; este de-o fineță proprie de a tălmăci gânduri discrete, sentimente vagi, cari se înfioară de accente prea puternice.

Alături d-șoara Voileanu, acompăniind, cu ochi ca doi cărbuni, părea o orientală supusă de vraja cântecului tovarășei sale. Degetele alunecau pe clape ca sub puterea unei hipnoze. Când însă, executa piesele de solo la pian, puterea hipnozei dispărea, cărbunii ochilor s'aprindeau și clapele tresăreau nervoase și pătimașe.

D-șoara Voileanu s'a prezentat publicului și ca compositoară. În „Dorința“ am putut simți accente românești și făgăduința unui talent.

A fost o sară frumoasă, în înțelesul curat al cuvântului, de unde publicul a plecat înviorat. Muzica, are puterea să deslege sufletul de cătușile minții, să topească cu căldura ei rugina vieții, să curățe, să înalțe și să reintroneze în suflet domnia sentimentului.

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Mercurea al Asociațiunii și-a ținut adunarea în frumoasa comună românească Poiana. Poienarii harnici sunt cunoscuți în tot Ardealul, pe care-l cutreeră ca negustori, decând nu se mai pot ocupa cu creșterea oilor. Comuna e mare, are școală cu șapte învățători, parohie cu patru preoți, apoi mulți meseriași.

La adunare au luat parte și părintele protopop al Mercurii cu mai mulți cărturari de-acolo, apoi toți cărturarii din Poiana și mult popor. Părintele protopop A. S. Păcurariu a ținut în biserică o cuvân-

tare frumoasă, în care a arătat și scopul Asociațiunii. Dl Dr. Măcelar a vorbit despre însemnătatea adunărilor culturale.

Din raportul Comitetului se vede, că el n'a fost ajutat cum trebuie de cărturarii din despărțământ.

Foarte bună a fost prelegerea dlui Octavian Sglimbea, care a vorbit despre negoț și meserii. Sâmburele prelegerii a fost, ca Poienarii noștri să se apuce tot mai mult de negoț și meserii, lăbindu-se prin satele Ardealului, unde făcând bani să ia la început moșii în arândă, apoi să le cumpere, cum au mai făcut și fac dealminteri și alți Mărgineni harnici de-ai noștri.

Cu prilejul acestei adunări s'au înscris vre-o 10 membri ordinari și 50 ajutători, așa că s'a și înființat în Poiana o agen-tură, în frunte cu părinte Ilie Dobrotă.

Seara a fost teatru. „Reuniunea de cântări și teatru din Mercurea“ a jucat frumos piesa dlui T. V. Păcățianu, *Nepotul năsfățat* (jucătoare și jucători au fost Elisaveta Pătruț, Victoria Albu, Virginia Păcurariu, Elisaveta Popescu, Dr. Gh. Măcelariu, Moise Stănescu, Ieronim Puia, Octavian Sglimbea, Mateiu Scorobăț și Sever Albu). Laudă membrilor acestei reuniuni și izbândă totdeauna!

Ce scriu alte gazete?

„Gross-Österreich“ (Viena). Presa străină întreagă constată, că în România se urmează oficial (din partea căpeteniilor statului) o politică prietinoasă Triplei Alianțe și că ideea politice naționale iredentiste, al cărei scop din urmă este o unire a celor 14 milioane de Români, cari locuiesc în masă compactă (toți aproape unii de alții) în partea de meazăzi-răsărit a Europei, se mai găsește numai în mintea cătorva gazetari, cari n'au nici o răspundere.

Nu e mai puțin adevărat, că opinia publică românească e scârbită, că lupta politică, pe care o duc acum cele trei milioane și jumătate de Români din Ungaria în contra oligarhiei (nemeșilor celor mari) ungurești, nu găsește sprijin în Viena. Românii din Ungaria sunt lăsați să facă cu ei ce vrea politica brutală ungurească și sunt jertfiți în orice prilej egoismului (poței de-a stăpâni și a avea totul) maghiar.

Presa străină trebuie să recunoască, că va sosi o vreme, când opinia publică a României va putea sili guvernul român să-și schimbe politica sa externă (față de statele străine) și să țină seamă mai mult ca până acum de idealul național român. Făcându-se mereu o politică de naționalități, cum se face acum în Ungaria, se poate întâmpla o schimbare a politicei externe a României și ne putem închipui, ce urmări ar avea aceasta pentru monarhie, în special pentru vremuri grele.

Dacă ne gândim, că Românii din Ungaria nu au dat niciodată prilej să ne îndoim de credința lor și că cea mai simplă prevedere politică cere să se facă tot ce-i cu putință pentru a ne feri de o primejdie viitoare prin măsuri luate la timp, atunci trebuie să ne mirăm de ce dela moartea lui Lueger nimeni nu a avut curajul la Viena să mărturisească, că politica primejdioasă a Ungariei ne poate pregăti neplăcute întâmplări neprevăzute, între cari și perderea prietăniei politice a României, pe

lângă aceea a credinței, devenite proverbiale, a Românilor din Ungaria față de împărat.

Ce însemnează România ca aliată, ar fi de prisos să mai arătăm. Un stat ca România cu o populațiune, care crește mereu, care are o armată excelentă și a cărei poziție geografică și strategică (din punct de vedere al războiului) este atât de favorabilă, formează un factor excelent, care în momente grele are pentru noi (Austria) o valoare înzecită.

Că acest stat să fie pentru sau contra noastră stă în puterea Vienei și în priceperea ei de-a ține în frâu pîntenii maghiarismului.

Stiri politice din străinătate

Războiul italo-turc. Armatele dușmane stau încă tot față'n față, fără ca Turcii să fi izbutit să alunge pe Italienii din orașele de lângă mare și fără ca Italienii să fi putut nimici oștirea mică turcească, care le pricinuește atâtea rele. Pricina acestei nehotărâri e următoarea: Italienii au tunuri foarte bune, soldați destui, cari vin mereu cu corăbiile italiene de războiu. De-ale mâncării încă au tot ce le trebuie. Turcii de altă parte, cu toate că sunt puțini, sunt ajutați de Arabi și Berberi, locuitorii pustului și ai oazelor din el, așa că au unde se retrage, când văd primejdia. Italienii se vede, că nu le-au putut urmă până acum mai adânc în pustiu, mai ales și din pricina, că tunurile și carăle cu proviant (de-ale mâncării) li se cufundă în nisip.

Anexarea (alipirea) Tripolitaniei la Italia n'a fost recunoscută până acum de nici una din Puterile europene. Cei mai mulți sunt de părerea, că anexarea aceasta e un lucru de răs, deoarece Italia nici n'a cuprins încă țara, ci numai câteva orașe și și acelea numai la marginea mării. De altminteri un paragraf dintr'o lege internațională (care e pentru toate națiunile) zice, că nici o țară nu se poate socoti ca cucerită înainte de terminarea războiului.

Știrile despre omorurile săvârșite de Italienii față de Arabi și femeile și copiii lor au scârbit toată lumea civilizată. E adevărat, că Italienii tăgăduesc cu tărie, că ar fi făptuit astfel de barbarii, dar nu numai Turcii, ci mai ales corespondenții ziarelor englezești susțin mereu, că sunt adevărate.

Italia, văzând, că trec luni, fără ca să se poată apropiă de isprăvirea războiului prin niște biruințe mari și prin cucerirea Tripolitaniei întregi, vrea să înceapă războiu contra Turciei în Europa. Anume se svonește, că flota italiană a plecat înspre insulele din Marea-Egeică, cari se țin de Turcia, pentruca să le cucerească și să silească astfel pe Turci să-i lase Tripolitania. Știrea aceasta a produs mare vâlvă în țările cele mari ale Europei, căci se tem să nu se nască din atacul Italienilor contra Turciei europene un războiu european. De aceea gazetele cele mari europene scriu toate contra acestui plan al Italiei.

Din când în când vin și știri despre încercarea Puterilor de-a face pace. Dar nici Italienii nu vor să știe de pace, până nu le va da Turcia Tripolitania, nici Turcii nu se împacă, până nu vor părăsi Italienii Tripolitania, așa că războiul va mai ține încă, fără ca să vedem însă luptând armate mari una cu alta.

Cutremur de pământ.

În săptămâna trecută, Joi și Vineri seara (16 și 17 Noembrie n.), s'a simțit un cutremur de pământ în Europa de mijloc. În Ungaria încă s'a observat cutremurul. Așa bună oară în Sibiu, Vineri pe la 5 oare după amiază (oficios se spune, că cu 3 minute înainte de oarele 5), s'a simțit un scurt și ușor cutremur, care a ținut 3—4 secunde, fără a pricinui însă ceva nenorociri. În Cisnădie, Slimnic și alte comune din jurul Sibiului, — după cum se spune, — încă s'a observat cutremurul, dar numai de către unii oameni, cari au simțiri mai agere. Pe când alții — deși stăteau în acelaș loc — n'au simțit nimic. Aceasta e o dovadă, că cutremurul a fost ușor.

Alte cutremure mai ușoare s'au observat în Ungvár (Ungaria), Viena, Bozen, (Tirol), Karlsruhe, Gotha, Koburg, Eschwege, München, Heidelberg, Frankfurt, Stuttgart (orașe în Germania), Mailand (Italia) etc. În multe locuri s'au stâns luminile electrice și mobilele (sculele) din case au început a se clătina. Nenorociri

nu s'au întâmplat.

Mai mare a fost cutremurul în orașul Manheim (Germania), unde publicul din teatru — era pe la 10 ciasuri sara — a fost cuprins de groază, de oare ce nu se știa ce s'a întâmplat. Toți cei din teatru au fugit afară, lăsând acolo haine și tot. Artiștii au fugit așa cum erau îmbrăcați pe bină. (Chipul nostru ne arată cum lumea iese îngrozită din teatru din Manheim. Unii au eșit, dar nu știu ce este și încotro se apuce, iar alți copii fug încoace și încolo pe strade.)

Intr'o localitate de lângă Lipsca s'au dărâmat mai multe case. O seamă de hoarne mari dela fabrici s'au ruinat. În Regensburg (oraș lângă Dunăre, în Germania) a ținut cutremurul vr'o 6 secunde. Au căzut icoanele de pe pereți. Oamenii au fost aruncați jos din pat. Mai tare s'a simțit cutremurul în orașele de pe lângă Dunăre. În orașul Ulm s'au dărâmat mai multe case.

În întreaga Elveția încă s'a simțit cu-

tremurul, care a ținut mai multe minute, pornind de cătră apus spre răsărit. În teatrele din Bern și Zürich (orașe în Elveția) s'a produs mare groază în public. Lumea pierzându-și firea a năvălit afară pe ferești. Mai multe persoane au amețit.

În orașul Heidelberg șinile liniei ferate au fost mișcate atât de tare de olaltă, încât umblarea trenurilor a trebuit întreruptă. — În Frankfurt locuitorii speriați au fugit toți din locuințe. Pereții caselor au crăpat, în unele locuri s'au dărâmat, iar hornurile în mare parte au căzut. Oamenii nu s'au primejduit.

Chiar și în România s'a simțit cutremurul de pământ. Așa în Râmnic-Vâlcea, Vineri pe la 5 oare și 45 minute, la hotelul Stănescu frica era la culme. Toată lumea credea că se prăbușesc casele, și astfel străinii au fugit cu toții din odăile lor. Un servitor a căzut jos de ameteală. Pe valea Lotruului se zice că cutremurul a fost îngrozitor. S'a auzit, cum pe sub pământ era un șgomot mare.

Cauzele generale

ale tuturor boalelor*)

Dacă ne întrebăm, pentru ce mor la noi așa de mulți înainte de vreme, și pentru ce sunt atât de numeroși acei cari deși trăesc, dar sunt ca vai de ei: slabi, pipericiți și bolnăvicioși, așa că prin unele locuri abea se pot recruta 50 de inși dintr'o sută pentru armată? Cel dintâi răspuns ce se poate da este: *neștiința*.

Din neștiință se căsătorește sifilitic (cel cu sfreanț) fără să se fi vindecat de boala sa și nenorocește astfel pe soția și pe copiii săi, dându-le boala.

Din neștiință scuipe ofticosul pe jos, în loc să scuipe în scuiptoare sau, în lipsă, într'o cărpă, care să se desinfecteze (curețe), punându-se în leșie clocotindă... și scuipatul său uscat și prefăcut în pulbere molipsește lumea prin miile și milioanele de microbi — semințe de oftică — ce conține.

Din neștiință nu se îngrijesc copiii mici așa cum trebuie, nu se declară chiar dela început boalele molipsitoare și nu se deosebesc îndată cei bolnavi de cei sănătoși... și mor la noi copiii cu nemiluita!

Din neștiință zace omul dela câmp de friguri tocmai în vremea muncii, când să câștige și el un ban, iar copiii se ofilesc și se umflă la burtă, de nu mai sunt oameni toată viața lor!... și doar ar trebui s'o știe toți, că frigurile se vindecă cu chină, luată timp de 8 zile, câte 1 gram cu 6 ceasuri înainte de a începe frigurile, iar pentru a se apăra să nu mai se îmbolnăviescă de friguri, atât cei cari au mai zăcut cât și cei cari n'au zăcut, iau câte 1 gram de chinină pe săptămână, în lunele de vară, când bântuie frigurile. Copiii — bine înțeles — iau mai puțin: cei de 10 ani doza pe jumătate, iar ceilalți mai mici, câte 10 centigrame de an.

Din neștiință și din sărăcie, unită și cu beție, capătă omul pelagră — jupuială — boală care duce până la nebunie și moarte prin urdinare sau chiar spânzurare!

Din neștiință și din bogăție — din prea multă îmbuibare în mâncări și în desfătări, fără mișcare — ajung cei mai mulți din oamenii cu stare artritici — gutoși, buboși, cu hemoroizi (trânji), cu boli de gât și de stomac, cu astm (îmecăciuni) și tuse, îngroșarea arterelor (vinelor cu sânge roșu), îngroșarea inimii și moarte năprasnică, cu stricarea creierului, cu boli de răunchi și de ficat, cu piatră ori nisip la beșică și la ficat, și în sfârșit cu fel de fel de boli nervoase.

Și tot din neștiință, vinovată, omul deși, când i-se strică ghiata, aleargă la cismar, când i-se strică căruța aleargă la fierar ori rotar, când însă i-se strică cea mai minunată mașină, pe care numai Dumnezeu a putut s'o creeze — corpul omenesc — nu se duce la medic, care singur a învățat cum se drege această mașină, ci se crede destoinic de a și-o drege singur sau aleargă la babe și la tot felul de descântece.

Așadar *neștiința*, care stă în fruntea tuturor cauzelor aducătoare de nenorociri, poate sta și în fruntea cauzelor aducătoare

*) Învățătură foarte folositoare publicată în „Albina” de Dr. D. Pășcanu. El are în vedere mai ales pe țărani din România, dar multe se potrivesc și pentru noi.

de boală, căci numai dacă știm dincotro vine răul, îl putem ocoli.

Și acum iată și cauzele boalelor:

Tot ce ne înconjoară ni-e și prieten și dușman, după împrejurări și iată cum:

1. *Aerul*, care e așa de folositor, când e curat, că fără el nu putem trăi, când e stricat e dătător de boale.

Noi tragem în piept aerul pentru oxigen (partea cea bună a aerului), care intră în sânge și produce arderile încete din țesăturile noastre, combinându-se cu cărbunele și dând căldura din trupul omenesc și deci puterea, dar oxigenul acesta, dacă e prea mult, ori dacă e prea puțin, e vătămător și așa se face că și acei cari îs nevoiți să lucreze în aer prea des și cei cari se duc în aer prea rarit, cum ar fi pe vârful munților, sufer de anumite boale și tot așa se întâmplă și când aerul e încărcat cu tot felul de putori și de pulberi cu sămânțe de boale ori cu gaze otrăvitoare ce es atât din respirația omului și a animalelor, cât și din latrine (buzi) și gunoarie în putrezire. De aceea bine zice Românul: Cum ți-i aerul așa ți-i și sănătatea.

2. *Pământul* ne ține și ne hrănește pe toți, dar el poate pricinui și boale prin necurătenile ce i-le dăm noi și el ni-le dă înapoi molipsind apa pe care o bem, aerul pe care îl respirăm sau diferite plante și fructe pe care le mâncăm.

Un om care zace de lingoare ori de holeră și nu ese afară într'o anumită groapă ori latrină în care să toarne apoi lapte de var proaspăt preparat, ci ese la întâmplare în poiană, murdăriile lui, cari conțin sămânță de lingoare ori de holeră, pot să fie duse în apa din puț și toți câți vor bea apă de acolo se vor molipsi de boală, și tot așa și cu holeră.

3. *Căldura*. Corpul omenesc e deprins să aibă o anumită căldură, dar când aceasta se mărește, el se apără prin sudoare ș. a., și dacă căldura ajunge prea mare, se îmbolnăvește și chiar moare, cum s'au întâmplat în America, Anglia și Germania, unde au murit foarte mulți de insolție (soare sec) și cum se întâmplă și la noi la soldați și la cei cari umblă cu capul gol în soare sau cu căciulă vara. Despre frig ce să mai vorbim? căci toată lumea știe că foarte multe boale provin din răceală.

4. *Lumina*. Fără ea animalele și plantele se ofilesc, iar despre oameni se și zice chiar că: în casa unde nu intră soarele, intră doctorul; când însă lumina e prea mare strică ochii.

Aceste patru lucruri de mai sus se numesc *cauze fizice*.

Sunt și *cauze mecanice*, cari pricinuesc numeroase boale:

O sguduire a creierului face pe cineva să-și piarză mințile și chiar să moară.

Dar loviturile de tot soiul cari produc scrintituri, rane, ruperi de carne și oase...?

Munca prea multă și somnul prea mult pricinuesc și ele boale și bine ar fi ca omul să poată trăi omenesc, muncind numai 8 ore pe zi, iar 8 să le întrebuințeze pentru somn și 8 pentru luminarea minții și repaus.

Alte cauze de boală sunt: *otrăvurile*, cum ar fi cocleala, când cineva prepară bucatele în vase de aramă nespoite, gazele eșite dela sobele, cari ard rău, precum și acelea cari es din răsufierea oamenilor, când îs prea mulți în aceiași odaie, care nu se aerisește; fumul de tutun prin *nicotina* ce conține, toate rachiurile curate

sau necurate prin *alcoolul* (spirtul) lor, unele ciuperci, carnea stricată, cucuruzul stricat ș. a.

Alte cauze de boale sunt *mâncările*, fie neîndestulătoare, fie prea multe, fie că sunt rele. Bine ar fi dacă Românul n'ar considera mâncarea ca o umplutură de mațe, ci, ca hrană, care să repare ceea ce pierdut organismul său cu munca și să-i dea și putere pentru ca să mai poată munci. Să facă ce face lucrătorul din alte țări, care mănâncă pe zi: 700 grame pâne, 600 grame carne, 200 grame legume, 60 grame grăsime și 40 grame zahăr și 2 ouă. Dar să sperăm, că și noi ne vom putea odată îmbunătăți traiul așa.

Alte cauze de boale sunt diferiții *paraziți*: limbricii, panglicele, râia, etc.

Dar cei mai strașnici pricinuitori de boale sunt *microbi*, niște gânganii așa de mici, că nu se văd decât cu microscopul (ochianul), și trăesc pretutindeni, atât în pământ cât și în apă și aer precum și în mâncările și băuturile noastre, pe care nu le ferbem sau coacem, cum ar fi pânea, brânza, măslinile și toate celelalte, pe care chiar de le-am fiert, dar le mâncăm reci și mai ales și lăsate descoperite, așa că s'au pus pe ele și praf și muște aducătoare de atâtea boli — până și de holeră.

Și așa microbii aceștia ne dau lingoarea și holera și ciuma și anghina și oftica și sfreanțul și câte altele... Pe unii microbi îi mâncăm sau bem odată cu mâncările și apa, cum e la lingoare, holeră, etc., pe alții îi respirăm, îi tragem în piept cu aerul, cum e cu oftica, iar alții intră prin pielea noastră, dacă găsesc cea mai mică sgărietură, fie chiar numai o întepătură de purice și așa se capătă sfreanțul și chiar ciuma.

În sfârșit sunt boli cari se *moștenesc*. Minunată slujbă face și moștenirea asta!... fără ea n'ar mai fi nici un progres, căci ce poate să adune un singur om în toată viața lui, fie ea cât de lungă?... dar dacă ceea ce a adunat el lasă moștenire la copiii lui și aceștia la copiii lor și așa mai departe, atunci se adună mult de tot, și acest *mult*, dacă reprezintă însușiri bune fie la corp fie la minte, vă puteți închipui cât progres în omenire! și așa se și explică cum oamenii din sălbatici au ajuns la gradul de civilizație de astăzi. Nu e aci numai munca unei generații ci a sute și mii de generații.

Dar dacă s'ar moșteni numai însușirile bune ar fi bine, dar se moștenesc și relele și boalele sau predispozițiile (pornirea) la boale; de aceea un sifilitic (sfrențit) nu păcătuiește numai pe spinarea lui, ci păcatul său trece la fiii, nepoții și strănepoții lui, și tot așa și cu bețivul și așa mai departe.

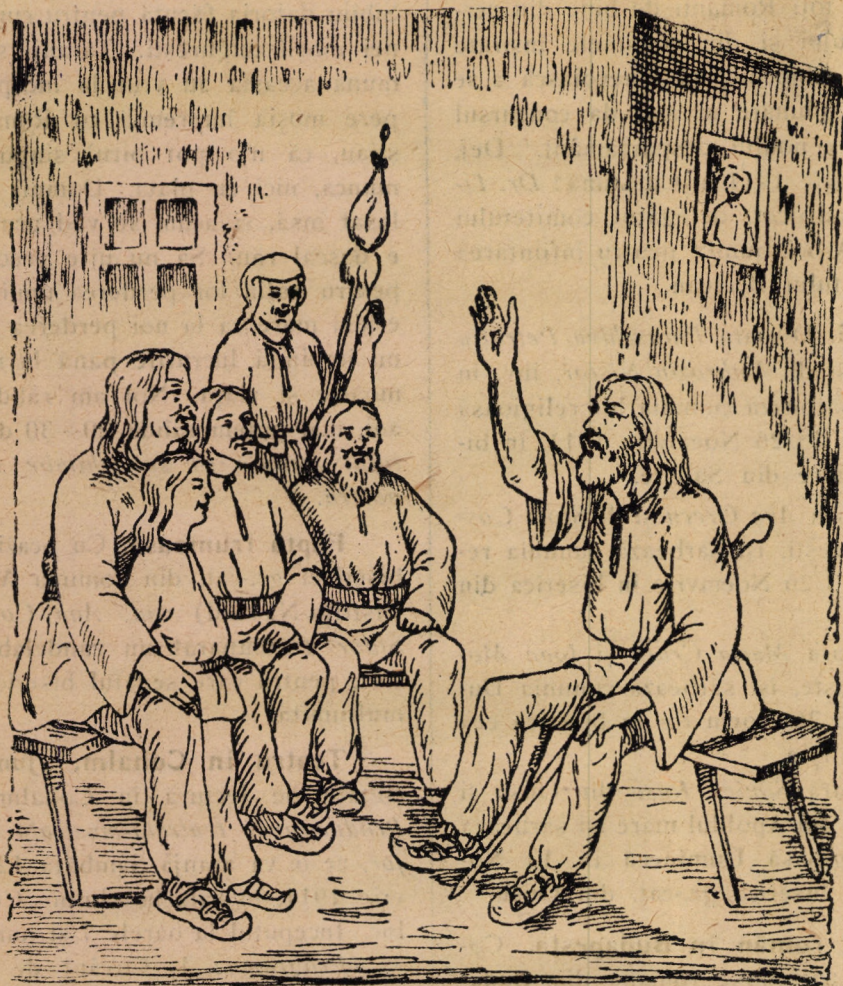
Trăește deci astfel, ca să nu te blaste nimenea, căci: părinții mănâncă aguridă și copiilor li se strepezesc dinții.

Observări dela sate.

— În formă de poezii populare, cu o ilustrație. —

Bate vânt de miază-noapte
Și ne spune'n cele șoapte,
Veste rea, veste amară,
Că vine iarna în țară.

Toți și toate ne silim,
De iarnă ne pregătim.
Pasările au fugit
Într'un loc mai fericit,

Unde este cald și soare
Și-acum pomii sunt în floare.
Codrul frunza și-a lăsat-o,
Iarba, bruma a uscat-o,
Noaptea au crescut tare,
Ziua un cîas ni-se pare.

Greeruşul nu mai cântă,
Pe câmp e linişte sfântă;
Pare că s'a dus din țară
Doina cea de astă vară.

Omul pare ngândurat,
Deși lucrul l'a gătat;
Și s'apropie de foc
Toți ai casei la un loc.

Norii 'ncep acum să ciarnă,
Noi ne gândim: Oare'n iarnă
Cum vom duce-o? Căci e greu,
Ca să stai închis mereu
Tot în casă lângă foc
Cu motocul la un loc...

Cu torsul muierile
Iși mai petrec sările;
Dar bărbații ce să facă,
Vremea lungă ca să treacă
Mai ușor și cu plăcere?
Căci, zău, de-atâta ședere
Te urăști. Iar de durmit,
(Dacă nu ești ostenit)
Dormi cât dormi, și te trezești,
Și te-apuci iar de povești...

Ca să vă treacă ușor
Iarna lungă, dragilor,
Eu vă dau un sfat cuminte,
Urmați-l de-aci 'nainte:

Cărți și foi vă cumpărați,
La olaltă v'adunați,
Și unul mai învățat
Și la carte mai dedat,
Din ele să vă cetească
Și n'o să vi se urască,
Ascultând învățături,
Pe cari de-ar fi zece guri
Nu le-ar spune mai ușor
Decât slova cărților.
Tot ce sufletul dorește,

În carte și'n gazete găsește:
Povești cu zâne frumoase;
Lupte mari și fioroase;
Versuri de dor și de jele
Și găcituri frumușele;
Multe cărți ne spun trecutul;
Cum să ne păstrăm avutul;
Cum să ne lucrăm moșia;
Să ne păstrăm omenia.
Iar alte gazete și cărți,
Ne mai spun din multe părți
Vești și lucruri nevăzute,
Prin alte țări petrecute.

Căci ce-am făcut pân' acum?
— Din toamnă până'n Crăciun,
(Din Crăciun în primăvară)
Ne-am strâns toți în câte-o sară
În jurul la câte-un moș,
(Câte unul mincinos).
Și-am ascultat guri căscate
La minciuni încornurate
(Cum v'arăt în chip mai sus
Pe-un moș spunând vești ce nus).

Nu-i de vorbă! Sunt și moși
Cari nu sunt doar mincinoși,
Cari ne spun cu graiul lor
Din viața dâșilor:
Multe fapte petrecute,
Numai de dâșii știute,
Din cari putem învăța
De-om fi cumiști și de-om vrea!

Dar ca cartea nu-i în lume
Om care să poată spune
Lucrurile, căci tot insul
Spune tot ce știe dâșul,
Iar când gata a mai ști
Începe a ne minți.

Cartea cu slova-i tăcută,
Dacă-i de 'nvățat făcută,
Spune-atât cât a știut
Învățatul, — nu mai mult.
Și cu cartea ce o ai,
De-o cetești, atunci tu stai
De vorbă c'un învățat,
Cărui Dumnezeu i-a dat
Minte luminată tare
Să dea și celui ce n'are.

Și azi și cel mai sărac,
(Nu numai omul bogat)
Are gazete și cărți:
Căci ne vin din toate părți
Cu poșta, și-s lesne tare,
Căți-va bănuți ori și care.

Deci cu cartea să ne treacă
(Fiecare așa-și petreacă)
Vremea lungă uricioasă
(Cetind s'o facem voioasă).
Cercați toți și veți vedea
Cât de mult vă vor plăcea
Și cum trece de ușor
Cu cetitul cărților
Iarna lungă, căci și eu
Tot cetind petrec mereu.

Petrea Dascălul.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 24 Noemvrie a.

Doamnele române la Prea Sfinția Sa episcopul Caransebeșului. Prea Sfinția Sa, episcopul *Dr. Cristea* din Caransebeș a dăruit Reuniunii femeilor române din Lugoj o mie de coroane. O deputațiune compusă din doamnele *Cornelia Brediceanu*, *Sabina Florescu* și *Alma Pop* s'a prezentat la P. Sf. Sa, ca să-i mulțumească pentru sprijinul dat. P. Sf. Sa a făgăduit, că și pe viitor va sprijini scopurile nobile ale Reuniunii femeilor din Lugoj.

Casa națională română din Orăștie. Vrednica bancă românească din Orăștie, *Ardeleana*, a clădit o frumoasă casă națională cu o sală mare pentru concerte, teatru și alte petreceri. Casa s'a inaugurat nu de mult printr'un concert foarte reușit al Reuniunii de cântări de-acolo, conduse de dl *I. Branga*, învățător, și ajutată de orchestra (banda) militară. După concert a fost joc.

Pentru gimnaziul din Brad. Ni-se scrie: Cu ocaziunea căsătoriei religioase a d-soarei *Veronica Crețu* din Uzdin (comit. Torontal) cu domnul *Romul Săbău*, teolog abs. din Folt (comit. Hunedoarei), la propunerea subsemnatului au încurs la jocul miresei 66 coroane pentru mărețul scop de a ridica gimnaziul inferior din Brad la 8 clase. Suma am expedat-o direcțiunei institutului. — *Iuliu Magdu*, inv. ort. rom.

Un avocat bătaș. Avocatul *Dr. Venter* din Brașov lovise anul trecut pe dl *Dr. Manoiu*, avocat român, c'un fer, pricinuindu-i răni grele. Ei avuseseră o ceartă într'o treabă de-a lor. *Dr. Manoiu* l-a dat în judecată pe bătaș, care a fost condamnat la o amendă în bani de 1500 coroane.

Daruri pentru biserică. Ni se scrie: În 22 Octomvrie 1911, dl *Ioan Tatu*, comerciant în Sadu, a dat dlui *Teodor Hoghia*, inv. pens. în Brad, 10 cor. pentru clopotul cel mare nou dela biserica din Brad. Asemenea dl *Ilie Stoichiția* și soția sa *Ana* din Porumbacul inferior, tot spre acel scop au dăruit 10 cor. *Stefan Racota* din Avrid a cinstit 25 cor. Pentru aceste daruri li să aduce mulțumită publică. Toți binevoitorii, cari ar mai dori a face cinste pentru acel clopot să binevoiască a trimite prețioasele lor donațiuni pe adresa bisericii din Brad—Fenyőfalva, u. p. Avrig—Felek per Sibiu—Nagyszeben.

Român decorat. Dl *Ioan Mezei*, jude la Curtea de căsație (Curia) din Budapesta, a eșit la pensie. Cu prilejul acesta, împăratul l-a decorat cu crucea de cavalier al ordinului Leopold.

Sfințire de biserică. Invitare la sfințirea bisericii, școlii și caselor parohiale gr.-orient. nouedificate din comuna *Gerne-sig*, care se va săvârși Duminecă, în 13 Noemvrie a. c. prin Preaonoratul Domn *Nicolae Ivan*, asesor consistorial. După serviciul divin *Banchet*, iar seara *Producțiune teatrală-declamatrică* împreună cu *dans*, aranjată de tinerimea inteligentă din *Mureș-Oșorheiu* și jur. NB. Onorații oaspeți, cari doresc a lua parte la banchet, sânt rugați a se însinua la oficiul parohial. Stațiune de tren în loc.

Comune vrednice. Satul *Seuca* e în Sălagiu, tocmai la marginea pământului locuit de Români. Cu toate acestea cele 603 suflete de-acolo își susțin cu mândrie școala lor confesională alături de școala străină. Mulțumită hărniciei mari a bătrânului preot *Vasile Murășan* și a oamenilor ascultători de sfat bun, cele aproape 2000 jugăre de moșie nemeșască sunt acum proprietate românească. Viile de pe dealuri, proprietate străină, le pustiise filoxera. Români le-au cumpărat și le-au plantat din nou, așa că azi scot mii de hectolitri de vin din ele. Harnicul învățător *I. Toduț* are un cor cu falute (fluere) și trâmbițe; în vara trecută s'a mai înființat și un cor vocal, în care cântă, după note, țărani și țărance.

Români urbarialiști din *Nuștău* au dăruit bisericii române gr.-cat. de-acolo lemnele din pădurea lor, pentru a vânzându-le să se poată clădi o biserică.

Reuniunea pompierilor din comitatul Sibiului și-a ținut adunarea generală în Rusciori. Din raportul cetit se vede, că în unele comune (Sibiu, Sebeș, Cristian, Gușterița, Șura-mică, Șelimbăr, Săliște, Turnișor, Cislădie, Brad și Tâlmăciu) oamenii se interesează cu tot dinadinsul de aceasta întocmire așa de binefăcătoare, sunt însă comune mai mici, dar și unele mai mari (d. e. Rășinari, Călnic, Jina), unde nu se vede încă râvnă îndestulătoare. La constituire s'a ales președinte *Dr. H. Binder* (Sibiu), vicepreședinti *M. Frățilă* (Rășinari) și *I. Fingher* (Mercuria). Membri români în comitet sânt d-nii *I. Banciu* (Săliște), *D. Muntiu* (Reciu), *E. Popescu* (Boița), *A. Decei* (Gurariu), *I. Bratu* (Tilișca). Membru suplent *G. Seuleanu* (Pianul-de-sus).

La ședința literară a 11-a a „Reuniunii meseriașilor sibiieni“, ce s'a va ținea joi în 30 Noemvrie n. c., la ora 8 sara, va prelege dl *Dr. Aurel Crăciunescu*, profesor seminarial.

Convocare. Subscrisul în calitate de delegat al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ convocă adunarea constituantă a despărțământului Beclean pe Duminecă, 26 Noemvrie 1911 n., la ora 1 p. m. în localul școlii gr.-cat. din Beclean. De noul despărțământ se vor ținea: întreg cercul administrativ al Becleanului și din cercul administrativ al Chiochișului comunele următoare: *Apatiu*, *Beud*, *Bidiu*, *Bozieș*, *Chethiu*, *Cutca*, *Ienciu*, *Iuș*, *Matei*, *Manic*, *Moruț*, *Sas-șimbor*, *Tentea*, *Ujfalău*, *Vereshaza* și *Vița*.

Rog pe toți Români de bine din cercul Becleanului și din comunele înșirate ale cercului Chiochiș, să binevoiască a se prezenta la adunare și a-și da concursul la înactivarea noului despărțământ. Dej, în 18 Noemvrie 1911 n. Cu stimă: *Dr. Liviu Micșa*, avocat, delegatul comitetului central al „Asociațiunii“ pentru înființarea despărțământului Beclean.

Cununii. D-șoara *Paraschiva Petruțiu* din Săliște și dl *Ambroziu Nistor*, inv. în Stupini, își sârbează cununia lor religioasă Duminecă în 13/26 Noemvrie 1911, în biserică cea mare din Săliște.

— D-șoara *Ana Grecu* și dl *Stoia Costeiu* din Porcești, își sârbează cununia religioasă în 13/26 Noemvrie în biserică din Porcești.

— D-șoara *Maria Cruțu* și *Ioan Mosora* din Săliște, își sârbează cununia Duminecă în 13/26 Noemvrie în biserică cea mare din Săliște.

— D-șoara *Simina Rusu* din Gusu și dl *Ilie Sârbu* din Apoldul mare își sârbează cununia religioasă Duminecă în 13 Noemvrie v. în biserică gr.-cat. din Gusu.

Concert român în Budapesta. Corul Bisericii ortodoxe române din Budapesta aranjează la 25 Noemvrie st. n. sub patronajul Ilustrității Sale Domnului *Dr. Iosif Gall*, membru în Camera Magnaților, un *Concert* urmat de joc, în localitățile Casinei Funcționarilor (Budapesta, VIII., Eszterházy-u. 4). Inceputul concertului precis la orele 8 seara.

Societatea academică „România Jună“ din Viena s'a constituit, în adunarea generală din 5 Noemvrie a. c., în următorul mod: Președinte: *Alexie Voiut-schi*, cand. în drept. Vice-președinte: *Ionel Hozan*, cand. în drept. Secretar de externe: *George Pridie*, cand. în drept. Secretar de interne: *Constantin Cimponeriu*, stud. exp. Cassar: *Ioan Lelcu*, cand. în litere, Controlor: *Romul Mărcuș*, stud. exp. Bibliotecar: *Toader Țabre*, cand. ing. forest. Econom: *Ilie Brujă*, stud. med. In comisia de revizuire fură aleși domnii: *Iuliu Crișian*, cand. med., *Dominic Medrea*, cand. med. și *Remus Doctor*, cand. med.

Lupta pentru pământ. Un Sas din Copsa-mare, rămas pentru totdeauna în America, a lăsat să i-se vândă moșia de-acasă prin licitație. La vânzare au licitat Români și Sași. Moșia a rămas Sașilor, cari au dat de jugăr câte patru mii de coroane. Acesta e un preț nebunesc, căci pământul plătit astfel nu va aduce dobânda, pe care ar avea-o cineva după banii aceia depuși la bancă. Cu 5 la sută, 4000 coroane aduc, fără să miști un deget, 200 de coroane pe an. Atâta câștig curat nu scoți din câteva jugăre, necum din unul.

Înțelegem dorința Sașilor de a-și păstra locurile și a nu le lăsa să treacă în mâni românești. In ura lor față de noi merg însă prea departe. Aproape pretutindeni ei au mai mult pământ decât pot lucra, sporirea lor e foarte încetă, pecând la noi tocmai creșterea numărului ne silește să ne batem după creșterea pământului. Conducătorii Sașilor nu vor să vadă, că îndemnând pe țărani sași să dea prețuri nebunești, tocmai le pregătesc acestora calea spre ruină. Cunoaștem o comună, în care țărani sași au fost siliți să-și vândă — tot Românilor! — moșia veche, pentru ca să poată plăti la o bancă săsească din

Sibiu datorită făcută pentru cumpărarea unei moșii ungurești. Țărani sași din comuna aceasta au vrut la început să cumpere moșia împreună cu Români, căci știau, că n'o pot birui singuri nici cu munca, nici cu plata. Domnii lor nu i-au lăsat însă, și acum se văd urmările. Ura e dascăl rău. Să nu uite preoții sași, că pentru nația lor pierderea unui singur om e mai mare ca la noi pierderea a 20, și să nu împingă lucrurile până la o luptă pe moarte și viață. Noi am răbdat sute de ani, mai putem răbda 20—30 de ani, când totul trebuie să se schimbe spre binele nostru.

Faptă frumoasă. Cu ocazia renovării bisericii gr.-cat. din comuna Maier (com. Bistrița-Năsăud) văd. *Ana Coruțiu născ. Sidor* a cumpărat un candelabru cu 700 cor., pentru care senatul bisericii îi aduce mulțumită.

Teatru în Cohalm. „Junimea“, societate de lectură în Cohalm invită la *Producțiunea teatrală-muzicală urmată de joc*, ce o va aranja Sâmbătă 12/25 Noemvrie 1911, în sala hotelului „Central“ din loc. Inceputul la oarele 7 și jumătate sara.

Programa: 1. Cuvânt de deschidere rostit de vice-președintele societății dl *Emanoil Bobancu*. 2. „De ești român cinstit“, cor bărbătesc de *N. Ganea*, dirijat de dl *Ștefan Turcu*. 3. „Amintiri duioase“, de *E. Bobancu*. 4. „Niculae Vulpe“ piesă din popor în 4 acte de *R. Muntean*. 5. „Răsunet dela Crișana“, cor mixt de *I. Vidu*, dirijat de dl *Ioan Iosif*. 6. „Țiganul cătană“, comedie într'un act de *E. Suciu*. 7. „Răsunetul Ardealului“, cor mixt de *I. Vidu*, dirijat de dl *Ștefan Turcu*.

Barbaria unui ofițer maghiar. Sublocotenentul *Iekelfalussy* a omorât în bătăi pe soldatul, care-i slujia ca ordinanță (Putzdiener). Locuitorii din *Nyiregyhaza*, unde s'a întâmplat omorul, sunt foarte înverșunați în contra ofițerului barbar.

Convocare. „Despărțământul Cluj, aparținător Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș“ în senzul § 21 din statute, își va ținea adunarea de toamnă la 26 Noemvrie st. n. a. c. în Feleac, — la care avem onoare a invita pe domnii membri fondatori și ordinari, precum și pe toți binevoitorii școlii. Programul: 1. Participare la serviciul divin la 8 oare dimineața. 2. Prelegere practică. 3. Deschiderea ședinței. 4. Aprețierea prelegerii practice. 5. Disertațiuni. 6. Aprețierea disertațiilor. 7. Raportul casarului și bibliotecarului. 8. Statorirea locului pentru ținerea adunării viitoare, designarea disertațiilor. 9. Alegerea biroului. 10. Alegerea alor 2 membrii verificători. 11. Eventuale propuneri. 12. Închiderea ședinței. Feneșul-săseșc, 5 Noemvrie n. 1911. *Ioachim Pop* m. p., președinte. *Vasile Galoș* m. p. notar.

Băncile populare din România. În România sunt acum 2543 de bănci populare cu un capital de 49 milioane 34 mii 211 lei. Depunerile la aceste bănci sunt de 7 milioane 910 mii 578 lei.

Poporațiunea Bohemiei. După recensământul (numerotarea) din urmă, în Bohemia sunt 6 milioane 622 mii de locuitori, dintre cari 4 mil. 241 de mii Cehi și 2 mil. 468 mii Germani, prin urmare Cehi sunt aproape încodată atâția câți Germani.

Pedeapsă meritată. Toată lumea știe, cât de obraznic se poartă mulți din funcționarii dela garile căilor ferate cu oamenii, cari cer bilete în limba maternă. Laș' că după dreptate shijbași, cari nu ne cunosc limba, nici n'ar avea ce căută printre noi, dar chiar și ceice știu românește și nemțește se fac, că nu știu, ba și înjură ca niște porcari. Obrăznicia aceasta o arată acești nimeni și în Croația unde trenurile sunt tot ungurești. Dar aici li-s'a înfundat. Vicarul arhiepiscopului catolic Dr. Bauer din Agram fusese în Esseg cu mai mulți deputați croați. Aceștia au intrat la șeful stației și l-au rugat, în limba croată, să-i dea vicarului un cupeu (un despărțământ de vagon) deosebit. Șeful stației le-a răspuns că să vorbească ungurește. Se'nțelege, că Croații n'au suferit să fie batjocoriți în țara lor, și după-ce le-au spus buchile au telegrafiat ministrului din Pesta. Acesta a pus să se facă o cercetare, care a dovedit vinovăția funcționarilor maghiari. Doi au fost mutați la niște stațiuni mici, unul a fost pedepsit în bani. Totodată s'a hotărât, ca la căile ferate din Croația să se trimită numai funcționari, cari știu bine croaștește. Rânduiala aceasta va trebui să se facă și la noi, numai să nu fim slabi!

Din oboseală. În Viena adormise o slujnică, dela un brutar (bec) pe marginea patului lângă o sobă înfierbântată. În somn a căzut cu capul pe sobă, arzându-se așa de rău, încât a trebuit să fie dusă la spital.

Mâna neagră. În New-York eră o societate de tâlhari italieni, numită *Mâna neagră*. Membri acestei bande trimiteau câte o scrisoare la oameni bogăți, de regulă tot Italieni din America, și-i amenințau, că de nu vor da până la un anumit termen cutare sumă de bani (cereau zeci și sute de mii!) vor fi omorâți. Vre-o câțiva din cei amenințați n'au vrut să trimită. Ei au fost omorâți, fără ca poliția din New-York să poată prinde pe ucigași. De atunci toți cei amenințați trimiteau banii ceruți. Abia acum au isbutit poliția de-acolo să de-a de urma bandei. Făcând o perchezitie (căutare, cercetare) în casa unui Italian, au găsit o pivniță plină de arme, dinamit, o ladă mare de bani și, ce-a fost mai bun, și un protocol, în care erau trecuți cu numele toți membri acestei societăți tâlhărești, cu totul 550. O parte mare din ei au și fost prinși, ceilalți încă nu vor scăpa.

Scumpirea funiilor. Fabricile de funii din Austria și Ungaria au hotărât să-și scumpească marfa cu 5—10 la sută, fiindcă s'a scumpit și cânepa.

Plățile pentru lucrătorii la câmp au crescut foarte mult în Țara-Bârsii (ținutul Brașovului) și din cauza plecării oamenilor la America, și din cauza joagărilor înființate cu ajutorul statului în comitatele săcuiești Ciuc și Treiscaune, unde Săcuii sunt plătiți bine, așa că nu mai pleacă ușor la muncă în alte comitate. În Prejmăr au plătit la un lucrător pe zi 1 coroană 80 bani până la 2 coroane 40 bani și mâncare și beaură, în Helchiu capătă un băiat pentru păzitul vitelor 1 cor. 40 b., la lucru la napi 1 cor. 60 b., o femeie 2 cor., un bărbat 2 cor. 40. Munca pentru un jugăr de napi se plătiă mai înainte cu 30 cor., anul acesta cu 60—90 cor.

Zsilinsky Andras, unul din ucigașii lui Achim, fostul deputat al țăranilor din Bichiș-Ciaba, a fost din nou arestat. Cei noștri știu, că Curtea de cassatie din Budapesta a cassat (șters) hotărârea nedreaptă a tribunalului, care i-a declarat nevinovați pe cei doi ucigași. Unul dintre ei e ofițer și va fi judecat de tribunalul militar.

Moartea năprasnică. Foile din Budapesta au adus știrea, că săptămâna trecută tramvaiul a trecut acolo preste preotul român Mihaiu Cula, om în vârstă de 74 ani. Nenorocitul a murit îndată.

O nenorocire în Hamba. Doi băieți, unul de 13, celalalt de 16 ani scoteau năsip dintr'o carieră de nisip lângă Hamba. Groapa eră adâncă și cum ei n'aveau grije, că păretele se poate surpă, lucrau mai departe. Dintr'odată întregul părete de pământ de deasupra năsipului s'a rostogolit preste ei. Un frate mai mare, care încă eră acolo, a scăpat ca prin minune. El nu le-a putut ajuta însă numai decât, căci și lopata lui fusese astupată. Un om din apropiere a alergat călare în sat după ajutor, dar când i-au desgropat oamenii sosiți, bieții băieți erau deja morți.

Uitați-vă totdeauna bine la bani! Intr'o seară din săptămânile trecute un copil a mers după tăbac în o trafică din Năsăud cu o monetă galbină asemănătoare unui galbin de aur de 20 coroane. Nebăgând de seamă boltașul Jidan (bine cel puțin că n'a fost Român! Red. F. P.), i-a dat îndărăpt bani cât i-s'a convenit din galbin. Numai în cealaltă zi a văzut înșelăciunea, dar n'a aflat copilul, căci nu l'a mai cunoscut. R.

Orbul și ologul. E o fabulă, în care se povestește, cum un orb se plângea unui olog, că e nenorocit, fiindcă nu vede, iar ologul se plângea orbului, că și el e nenorocit, căci nu poate merge, fără târându-se. Pe urmă se învoiesc, ca orbul să-l ducă în cărcă pe olog, așa că picioarele orbului să-i folosească ologului, iar ochii ologului să-l ajute pe orb. În Franța, un orb și un olog s'au folosit de fabula aceasta, ca să strângă bani. Orbul l-a luat în cărcă pe orb și așa merg acum din sat în sat și din oraș în oraș. Ei se opresc pe strade și prin piețe și dupăce s'au adunat multă lume împrejurul lor, unul din ei spune fabula de sus, apoi celalalt zice: „Noi trăim unul pentru altul nu numai ca să ne ajutăm, ci și ca să arătăm tuturor oamenilor, că și fiind cineva pocit la trup, poate să facă ispravă“. Orbul vinde apoi cărți postale, pe care e chipul lor. Și astfel fac o grămadă de bani.

Cum se face omul de rușine! Primim următoarele: În comuna Felmer (comitatul Târnava mare) un econom român de-ai noștri, într'una din Duminecile trecute, s'a dus la sfânta biserică, ca tot creștinul. Până când a venit acasă, scroafa lui cu 8 purci mici, a ieșit din curte, apucând drumul spre câmp. La depărtare de aproape doi kilometri a dat între două păduri. Pe aci se aflau și doi Sași, cari păștau vitele. Aceștia au prins un purcel și l-au tăiat împărțindu-l în două. Dar Românul nostru, care se chiamă Ioan Piticaș, a aflat de lucrul întâmplat și sara i-au așteptat pe Sași în capul satului. Aflând el purcelul împărțit între cei doi Sași, i-a dat în judecată pe făcătorii de rău.

Nuntă Țigănească. În comuna Hususău (comit. Bihorulului) și-au serbat Țiganul Teglás (Cărămidariu) Márton nunta cu Țiganca Lakatos Trina. Bând rachiul din greu, afară de aceea neputându-se ospăț țigănesc fără bătaie, Țiganii au început să se scarmene, ba au scos și cuțitele. Socru mic și mireasa au fost răniți așa de rău, încât au murit până seara. Alți cinci Țigani s'au ales cu răni grele. Jandarmii au arestat pe Stoica Jogi, care a fost pricina bătăliei.

Nenorocire. În Sebeșul de jos (comitatul Sibiului) a căzut Ioan Roman, care tăia lemne în pădure, de pe o stâncă așa de rău, încât după câteva ciasuri a murit.

Cum locuiesc oamenii la orașe? Locuitorul dela sate e fericit în privința locuinței lui. Fiecare își are căsuța lui, curțica lui, cu tot ce-i trebuie. Nu tot așa stă treaba la orașe. Primăria din Budapesta a publicat o statistică despre locuințele de-acolo, din care se vede, ce sărăcie mare domnește în capitala țării. Din 174 mii de locuințe, câte sunt în Budapesta, 137 de mii abia se compun din 1—2 odaie. 1500 locuitori ai Budapestei locuiesc numai în bucătărie. 402 mii de locuitori au o locuință compusă din o singură odaie. Precum se vede deci, mai mult ca jumătate din locuitorii Budapestei n'au locuința, pe care o are un țăran, a cărui casă are cel puțin o odaie și tindă.

Indurați-vă spre săracii noștri!

„Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică.“

Mulțumirea sufletească a dăruitorilor și împărtitorilor darurilor și lacrimile săracilor miluiți anii trecuți, ne îndeamnă să apelăm și de data aceasta la inimile generoase, să binevoiescă a dărui bani, vestminte și alimente ce să se împartă în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri (învățăcei-meseriași școlari, bărbați și femei scăpătate).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu povățuitorul a toate v'a binecuvântat din belșugul său, dați puțină și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale Nașterii Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul și făptuirile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu convenită solemnitate sub binevoitorul protectorat al stimabilelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plătute și lui Dumnezeu.

Sibiu, 17 Noemvrie n. 1911.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Tordășianu,
prezident.

Stefan Dăca,
not r

*) Inscripția icoanei Maicei Domnului e stăruie deasupra lădiții cu crucerii săracilor din localul Reuniunii sodalilor.

Ultime știri.

Din dietă.

În numerele trecute ale foii noastre am spus, că guvernul a încheiat pe scurtă vreme un fel de armistițiu cu deputații unguri (justhiști și kossuthiști), cari sunt contra guvernului de acum. Dacă nu se întâmpla aceasta, atunci nu s'ar fi putut vota în dietă bugetul (cheltuielile și venitele țării) pe anul viitor.

Acum merg iar strună lucrurile în dietă. Numai când se scoală Românii, de le mai spun buchile Ungurilor, atunci își mai ies din sărite. Altcum Ungurii votează guvernului totul. Că doar partea cea mai mare a dărilor nu vin din punga lor, ci din a celorlalte naționalități ale țării.

Din partea Românilor primul vorbitor a fost dl *Dr. Teodor Mihali*, președintele clubului deputaților naționaliști.

Dl *Dr. Teodor Mihali*, care a luat cuvântul la bugetul ministerului de interne, a ajuns la rând să vorbească Luni după amiază pe la ciasurile 1 și jumătate. Din cauza aceasta dl Mihali a cerut îngăduința, ca să-și poată rosti vorbirea numai în ședința de Marți, adică în ziua următoare. Președintele Návay însă n'a voit se pună la vot cererea de amânare, ci a poftit pe dl Mihali să vorbească.

Fiind astfel timpul foarte scurt, dl *Dr. Teodor Mihali* a trebuit să se restrângă numai asupra lucrurilor mai de căpetenie, scoțând la iveală ținuta partidului național român față de guvern. Vorbitorul spune, că partidul nostru n'are nici o încredere în guvernul lui Hederváry, care tratează tot așa de mașter pe Români ca și guvernele de mai nainte.

După aceea dl Mihali a vestejit cu vintele alese prigonirea tricolorului românesc din partea celor dela putere. Hederváry a dat, pentru ochii lumii, o ordinațiune prin care e vorba să fie opriți jandarmii de-a mai tot urmări pe Românii cari poartă tricolorul în portul lor. Pe de altă parte însă, guvernul suferă fără nici o grijă sălbătăciile jandarmilor și ale slujbașilor administrativi împotriva tricolorului națiunii române. (La auzul acestor cuvinte deputații unguri zbiară ca ești din fire.)

Dl Mihali continuă a vorbi mai ales despre pedepsele mari, ce slujbașii țării le pun în mod necuviincios și barbar pe spatele locuitorilor români din această țeară. Spune, că nimenea nu vrea să țină seamă de legea de naționalități, iar limba popoarelor nemaghiare se nesocotește preste tot locul.

La urmă dl Mihali a făcut o propunere, ca guvernul să fie îndrumat a înainta dietei un proiect (plan) de lege, prin care dreptul pedepselor pentru transgresiuni (călcări mici de lege) să se iee din mâna administrației (preturei etc.) și să fie date în grija celorlalte foruri judecătorești. (Aceste judecătorești trebuie ca orice pedeapsă să o motiveze cu paragraful legii, pe când la pretură etc. se dau pedepsele unu-doi cu duimul).

În ședința de azi, Joi, când încheiem foaia, vorbește în dietă, tot la bugetul ministerului de interne, dl deputat *Dr. Alexandru Vaida*. Vorbitorul aduce înainte o seamă de dovezi, prin cari arată că Românii sunt urmăriți și asupriți din partea cărmuitorilor țării. (În numărul viitor vom da mai multe amănunte din vorbirile dlor Mihali și Vaida).

Dintre deputații români vor mai vorbi: dl *Vasile Damian* la bugetul pentru culte (cheltuielile pentru biserici și școli), iar dl *Stefan C. Pop* la bugetul agriculturii (afacerile economice).

Ședința comitetului partidului național.

Luni s'a întrunit în Budapesta comitetul partidului național, ținând ședință sub prezidenția dlui *Dr. Teodor Mihali*. Între altele dl președinte a raportat asupra adunărilor populare ținute până acum. S'a constatat, că poporul român s'a adunat cu deosebită însuflețire în jurul steagului desfășurat de fruntașii partidului, cari au pus la cale ținerea acestor adunări.

Mandatul dela Vinț.

Desbaterile asupra recursului alegătorilor români, înaintat la Curtea de cassatie (Curia) din Budapesta, se continuă. Sâmbăta trecută dl *Dr. Erdeli*, avocat în Budapesta, a ținut 2 oare o frumoasă vorbire de apărare. Dar n'a isprăvit, ci a rămas ca să mai vorbească în ședința din Marți trecută. Incetul cu incetul, desbaterile se apropie de sfârșit. Nădejdele Românilor cresc, în speranță, că în curând se va aduce sentința, prin care sau că vrednicul nostru fruntaș *Dr. Iuliu Maniu* va fi declarat de deputat în locul *Jidanului Mayer*, sau apoi că în cazul cel mai rău se va nimici alegerea veche, ordonându-se o nouă alegere de deputat.

Din cauza sfinteii sărbători de Marți, Arhanghelii Mihail și Gavriil, foaia noastră de acum s'a expedit numai Vineri, iar nu Joi după amiază, ca de obicei.

A apărut

Călimdarul Poporului pe 1912.

Anul acesta dovedește și mai mult ca în trecut, că „**Călimdarul Poporului**“ este cel mai bun, cel mai bogat, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călimdarele noastre. Preste 50 de icoane alese și frumoase, de-ale bărbaților noștri fruntași, porturi, icoane dela serbările jubilarie ale Asociațiunii, împodobesc paginile lui. O icoană mare, *colorată*, care poate fi podoaba oricărei case românești, ne arată pe toți președinții, cari au fost în fruntea Asociațiunii noastre. Mai cuprinde Călimdarul nostru două icoane, de cari nu s'au mai văzut la noi: porturi românești, de bărbat și femeie, de pe la anul 1650. Sunt după niște fotografii anume făcute de pe o carte tipărită acum 250 de ani.

Ce privește celalalt cuprins al lui, am avut grije să facem din **Călimdarul Poporului** o carte de folos, pe care oricine să o păstreze cu drag și după ce i-a trecut anul. Văzând spre marea noastră bucurie, că poporul nostru nu se mai mulțumește cu un călimdar sec de câteva pagini, am dat o bogată materie pentru *învățătura și petrecere*.

În anul acesta, pe lângă partea calendaristică obișnuită, am refăcut partea *despre postă și telegraf* astfel, încât oricine să se poată lumina numai decât, când are trebuință de sfat în privința aceasta.

Lista târgurilor încă am îndreptat-o astfel, încât oricine poate găsi numai decât târgurile de cari se interesează. Sunt făcute atât *după luni*, cât și *după comune*.

(Târgurile după comune poartă și *însemnarea târgurilor de vite cornute, de oi, de porci și de cai*, cum n'au mai fost până acum.

Poezii frumoase de domnii *O. Goga* (Doina), *I. U. Soricu* (Doina), *V. Eftimiu* (Traian și Decebal), o mulțime de poezii populare, glume, sfaturi, pilde, cugetări, vorbe înțelepte împesărează paginile. Frumoasă e poezia *La horă* de colaboratoarea noastră, doamna *Maria din Ocna*, precum și *Cântecul Țăranului*. Dăm și o anecdotă nouă de *T. Speranță*.

Istoria unui pocăit de părintele *I. Agârbiceanu* va lumina pe mulți despre prefăcătoria așa numiților pocăiți, acești lăpădați de legea noastră strămoșească. Dintre bucăți mai amintim: *Asociațiunea, Președinții Asociațiunii*, biografia d-lor *Cosma, Andreiu Bârseanu, Vasile Suci*, *Aurel Vlaicu, Dr. Iuliu Maniu, Iacob Murășan* (cu fotografiile lor), o povestire frumoasă *Voia Domnului* de *Mihail Sadoveanu, Otrava beuturii, Școala de industrie din Sibiu* cu mai multe chipuri.

O bucurie și folos mare va pricinui cetitorilor călimdarului *Advocatul popular*, în care dăm pe aproape 14 pagini sfaturi amănunțite

despre moșteniri și testamente

(Averea câștigată în tovărășie, Comunitatea averii, Zestrea, Dreptul de moștenire, Dreptul de moștenire al femeii, Dăsmoștenirea, Testamentul, Testamentul scris, Testamentul cu graiu viu, Revocarea (nimicirea) testamentului, Împărțeala, Primirea moștenirii).

O poveste frumoasă despre *Istoria neamului omenesc* urmează unui articol plin de sfaturi despre *Apărarea pomilor de omizi*.

Și'n anul acesta *Răvașul nostru* dă pe 34 pagini întreaga istorie culturală, politică și economică a neamului nostru în anul trecut, fără de-a uita de întâmplările mai însemnate din străinătate.

Dl *Petrea Dascălul* dă versuri draguțe pentru icoanele de porturi românești cuprinse în Călimdar. La sfârșitul Călimdarului dl *Petru O. Orlățanu* își face *Răvașul său în versuri*.

Mulți s'au adunat anul acesta, ca să dea un adevărat *Călimdar al Poporului*. Cetiți-l și vă veți convinge!

Călimdarul e mult mai mare ca anul trecut. Cuprinde *numai literatura de cetite* preste 200 de pagini, iar cu celelalte publicațiuni se urcă la 350 de pagini. Prețul lui este însă tot cel vechiu, de **20 cr. (40 bani)** exemplarul, iar 5 bani pentru porto postal.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 20 cruceri bucata, mai *capătă două călimdare pe deasupra* și se trimit toate acasă plătite de postă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 bani), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 bani) unul, dar *trebuie să plătească și poșta* la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călimdare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică să se plătească la scoaterea dela postă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călimdare nevân-

dute se primesc înapoi până la 15 Februarie n. 1912. Dar trebuie trimise plăti de postă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călindarul: cu 14 cr. acelora cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 15 cr. acelora cari comandă mai puține de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și posta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Poșta Redacției.

In afacerea cu „O informație falsă” e de observat, că n'a intenționat nimenea a detrage din meritele cuiva. Dar adausul unui punct în contractul al doilea corespunde informației date. Că a trebuit să se iee un asemenea punct nu e de vină cutare sau cutare, ci împrejurările interne de pe atunci... Iar prin constatarea acestui fapt într'o epistolă, — despre care nu se știa sigur că e destinată pentru publicitate sau numai ca informație, — nu s'a intenționat nici decât a micșora jertfele și munca cinstită adusă pentru foaie.

Nic. Taflan în B. Am cetit cu plăcere cele scrise. Foaia cea nouă se trimite.

G. Marcu în R. O carte cu diferite legi este „Advocatul popular” de Dr. D. Moldovan. Costă 2 cor. 50 bani, iar cu posta recomandat încă 55 bani deosebit. Se capătă la librăria „Foi Poporului.”

Petru Lung în H. Adresează-te Dumniata la firma aceea, care face furci. Doar în foaie stă adresa și tot.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

Primăria comunei Săliște.

Nr. 724/1911.

362 1-2

Concurs.

Primăria comunei Săliște, comitatul Sibiu, publică concurs pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construire a unui stabiliment electric împreună cu baie de abur. Se vor da următoarele lucrări:

1. Clădirea centralei electrice și a băii de abur

2. Instruarea mașinală a centralei și rețelei electrice.

3. Aranjamentul intern al băii de abur. Interesații la astfel de lucrări să și înainteze ofertele, timbrate corăspunzător, la primăria comunei Săliște până în 20 Decembrie st. n. 1911 la 12 oare meridiane. Oferte întârziate nu se iau în considerare.

In oferte e inomis de lipsă a se arăta calificarea recerută pentru executarea astfel de lucrări. Oferenți necunoscuți în comună sunt dator să și legitima îndreptățirea la concurs prin certificat al camerei comerciale. Ofertele sosite la timp se vor deschide în aceeași zi la oarele 4 p. m. în sala de ședință a primăriei în prezența reprezentanței comunale.

Datete lucrărilor, planurile, condițiunile de licitare și punctațiunile de contract se pot vedea la primăria comunei în decursul oarelor de oficiu.

Ofertele sunt a se instrua conform dispozițiilor regulamentului ministerial pentru furnisări publice Nr. 83000/1907 B. M. și conform acestuia se pot furnisa numai articli de proveniență indigenă, intrucât se produc aici în țară.

Fiecare oferent e obligat a depune la cassa comunei un vadiu de 5%, în bani gata sau hârtii de valoare, iar la ofert e a se alătura numai evita despre depunerea sau recepisa postală despre trimiterea cauțiunei.

Comuna își rezervă dreptul a alege dintre oferenți fără privire la sumele oferite.

Săliște, în 15 Noembrie 1911.

Primăria comunei.

V. Daderlat m. p.

I. Chirca m. p.

Biblioteca „Foi Poporului”.

Din Biblioteca „Foi Poporului” au apărut până acum următorii numeri:

Nr. 1. Nichita Balica, povestire istorică

de Silvestru Moldovan și Movila lui Burcel, de V. Alexandri. Ediția III.

Nr. 2. Doine și strigături, culese și întocmite de Nicolae Regman. Ediția III.

Nr. 3. Găsitul, poveste de Emil V. Degan și Punga cu noroc și căciula fermecată, povestire orientală prelucrată de Silvestru Moldovan. Ediția III.

Nr. 4. Pomăritul, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca, înv. Ediția II.

Nr. 5. Ulisse, regele din Ithaca, povestire istorică de Silvestru Moldovan.

Nr. 6. Rîs și veselie, anecdote și glume. Ediția III.

Nr. 7. Găciturii, de Isidor Dopp, înv. Cu un adnex: Glume. Ediția II.

Nr. 8. Edip, nenorocitul rege din Teba și alte întâmplări din vechime, povestiri istorice de Silvestru Moldovan.

Nr. 9. Poezii populare și povești, greblete și netezite și la lume împărțite, de Parteniu Giurgescu.

Fiecare număr costă 20 bani, iar pentru postă este a se trimite 5 bani deosebit de fiecare carte (număr).

Alte numere în pregătire.

Loc deschis.

Raport dela laboratoriu la academie reg. din Stuttgart: După rezultatele analizării chimice apa amară naturală Franz Josef întrece alte purgative cunoscute, prin părțile bune din care ea e compusă. Efectul extraordinar statorit de autoritățile medicale al apei „Franz Josef” își află motivarea și explicarea și în analizările noastre. Să poate cumpăra în prăvăliile de apă minerală și în farmacii.

„FOAIA POPORULUI”

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

Numeri de probă se trimit la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg 4 cor. 40 bani

Pe o jumătate de an 2 „ 20 „

Pentru țările străine 11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

De acum până la 31 Decembrie 1912 4 coroane 70 bani.

De acum până la 1 Iulie 1912 2 coroane 50 bani.

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 70 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului” preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Un mașinist

care poate să lucreze într'u toate independent, precum și

un culegător-tipograf

versat în lucrări de accidentă, se primesc la

Tipografia Poporului în Sibiu.

Tot aci se primește și un învățăcel.

69 31—

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

12 Noembrie: Chisdu, Detta (Timiș), Ghialacuta, Gherghio-Ditru, Görösön, Huedin, Vințul de jos, Cuciu.

13 Noembrie: Chichinda mare, Seghedin.

14 Noembrie: Beclean, Cason.

16 Noembrie: Komárom, Olafalău-mare.

17 Noembrie: Mediaș, Sic.

18 Noembrie: Zabola.

19 Noembrie: Chibed.

20 Noembrie: Chișineu, Soborșin.

21 Noembrie: Canija mare, Hejesfalva.

23 Noembrie: Ațel, Blaj, Făgăraș, Orăștie, Petelea, Turda, Zelau.

24 Noembrie: Capolnoc-Mănăstur, Uzon.

27 Noembrie: Bichiș-Ciaba, Cianadui-sărbesc și nemțesc, Oradea mare, Sereda Murășului.

28 Noembrie: Apold.

29 Noembrie: Pojon.

Prețul bucatelor

In Sibiu la 21 Noembrie st. n.:

	Cor.	16,— până 18,— de hecolitra
Grâu	13,—	11,—
Orz	13,60	14,40
Avă	5,40	6,00
Cucuruz	9,—	10,40
Cartofi	3,—	8,50
Fasole	18,—	20,—
Păină Nr. 3	36,60	36,60 la 100 chilo
„ 4	35,80	35,80
„ 5	34,60	34,60
Blăniță	170,—	176,—
Unsoare de porc	180,—	184,—
Său brut	50,—	60,—
Său de lumină	84,—	86,—
Său de lumină topit	100,—	100,—
Săpan	55,—	55,—
Fân	4,—	6,—
Lezne de foc neplutite	8,70	9,— la met. cub
„ plutite	8,50	7,—
Spirt rafinat	2,20	—, — la litru
Spirt ordinar	2,20	—, —
Carne de vită pentru supă	1,40	până 1,80 la chilo
„ friptură	1,80	2,—
„ vișel	1,20	1,80
„ porc	1,48	2,—
Ovă, 10 bucăți	—,67	80
Un pătrar de miel	—, —	—, —
Carne de cal	—,80	1,20

In Budapesta în 22 Noembrie st. n.:

	Cor.	11,65 până 11,80 la 50 chilo
Grâu de Tisa	11,65	11,80
„ 79	11,47	11,80
„ 80	11,85	12,—
Blăniță	9,75	10,05
Orz	9,25	9,65
Ovă	9,70	9,95
Cucuruz nou	8,40	8,75
Unsoare de porc	172,—	până 176,— la 100 chilo
Blăniță	148,—	168,—
Sămânță de luțernă C.	146,—	până 180,— la 100 chilo
„ trifoiu	116,—	146,—
Porc învâșat pentru untură C.	1,60	până 1,67 la chilo
„ carne	1,60	1,80
Vișel	—, —	—, —

Prețul banilor în 22 Noembrie n.

	Cor.	cumpărat:	vândut:
Galbeni	11,30	11,37	
100 Lei, hârtie	94,90	96,31	
100 Lei, argint	98,—	91,0	
Lire turcești, aur	20,70	21,1	
1 funt șterlingi englezești	23,92	2,12	
100 marcs, aur	117,45	117,0	
100 „ hârtie	117,45	117,90	
Napoleon	19,10	19,18	
100 Ruble rusești, hârtie	254,—	253,75	
100 „ argint	244,—	250,—	

Publicațiune.

Subscrierea primăriei comunale prin aceasta aduce la cunoștința publică, precum că *casa de cărciumă*, care formează proprietatea comunei *Streja-Cârțișoara*, constă din 1 local de boltă, 1 local de cărciumă, 2 odăi de locuit, 1 bucătărie și 1 pivniță, *să va da în arândă* pe timpul din 1 Februarie 1912 până în 31 Decembrie 1914, în cancelaria notarială din loc, în 14 Decembrie 1911 n. la 10 oare a. m.

Prețul strigării este 800 coroane, dela care să depune 10% vadiu. 364 1-1

Până la începerea licitațiunii se primesc și oferte în scris instruite în regulă.

Condițiunile mai detaliate sunt espuse spre vedere publică în cancelaria notarială, cari să pot consulta în carele oficioase.

Streja Cârțișoara, la 16 Noemvrie 1911.

Primăria comună.

Alexandru Gabor
notar.

Rosalim Canduleț
primar.

Dela primăria comunei Nucet

Nr. 1223-1910

858 2-2

Publicațiune.

Comuna Nucet, comitatul Szeben, dă în întreprindere prin licitațiune minuendă, ce se va ținea în 30 Noemvrie n. 1911, la 2 oare p. m., edificarea *cărcimei comunale*.

Prețul strigării 8003 cor 60 fill.

Condițiunile mai deaproape să pot vedea în oarele oficioase în cancelaria comună.

Nucet, în 14 Noemvrie 1911.

Steva Simion
primar.

Octavian Frumia
notar.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt citite de mii de persoane de pretutindenea, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligență cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment

noutățile 59 46 -

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rînd complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

„Cassa de păstrare în Mercurea“

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală cât și la filială din Alba-Iulia cu 5%.

Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termin de abdicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală cât și la filială acoardă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătilabilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont-curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile 314 s-10

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, sprijinește înființarea de întreprinderi și tovărășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba-Iulia s'a înactivat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) lângă firma Misselbacher. Direcțiunea.

În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 30 -

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijlocește și trimiteră de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

Dela „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimarul Poporului“ pe 1912.

O lucrătoare de rotărie

se află de vânzare în Sibiu, la o poziție foarte potrivită. De lucrătoare se ține toate uneltele de lipsă, precum și diferite lemne de lucru. De prezent luerează două calfe și doi invățăcei, cari încă vor trece la noul proprietar, dimpreună cu comanda aflătoare la vânzare.

Doritorii să se adreseze la *Alexandru Damian*, Sibiu, Calea Șurei-mici (Kleinscheuerstrasse) Nr. 2. 361 1-3

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria

57 46 - de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

A XXIX-a

LOTERIE de STAT de BINEFACERE

reg. ung. pentru scopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 14,885 de câștiguri, în preț total de 475,000 Coroane, cari se plătesc în numerar.

Câștigul principal 200,000 Coroane în număr.

Mai departe:		10 câștiguri à . . . cor. 250 cor. 2.500	
1 câștig principal de	Cor. 30.000	20 " " " " " " " " " "	200 " " " " " " " " " "
1 " " " " " " " " " "	20.000	40 " " " " " " " " " "	150 " " " " " " " " " "
1 " " " " " " " " " "	10.000	100 " " " " " " " " " "	100 " " " " " " " " " "
1 " " " " " " " " " "	5.000	200 " " " " " " " " " "	50 " " " " " " " " " "
5 Câștiguri à Cor. 1000	5.000	2500 " " " " " " " " " "	20 " " " " " " " " " "
5 " " " " " " " " " "	2.500	12000 " " " " " " " " " "	10 " " " " " " " " " "
		14885 Câștiguri laolaltă . . . Cor. 475.000	

Trăgerea irevocabilă la 14 Decemvrie 1911. — Un loz costă 4 Cor.

Lozuri să află la Direcțiunea de loterie reg. în Budapesta (Oficiul principal de vamă), la toate oficiile postale, de dare și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și casse de schimb, atât în Ungaria cât și în țările Austriei. 325 5-6

Pianul loteriei se trimite la cerere gratis și franco.

Diracțiunea ces. reg. de loterie.

O cârciumă.

cu boltiță și trafică, în Sibiu la loc pe unde trec mulți români e *de vânzare* din cauză de boală. Informații se dau la Administrația „Foi Poporului.” 349 3-3

351 3-

Doi băieți

din familie bună și sănătoși, se primesc ca *învățacei* la **Petru Moga** franzelar. A se adresa: Sibiu, strada Bruckenthal Nr. 17.

50 de oi tinere

grase și frumoase, sunt *de vânzare* la **Dumitru Boariu** în **Agârbiciu** Egerbegy, Nagy-küküllő m.). Prețul după invoială. 348 3-3

De pășunat

sunt 650 de jugăre catastrale, pentru lunile de iarnă, din Noembrie până la 1 Martie. A se adresa la: **Johann Femmig**, Noul săseșe (Neudorf) Nr. 26 lângă Sibiu. 353 2-2

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindena, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comande să primesc la administrația FOII POPORULUI.

Anunț.

Casa cu un etaj, nou zidită, la unghiul unei străde în centrul orașului Sibiu, care aduce chirie anuală 5900 cor., — mai departe o casă în partea de jos a orașului cu chirie anuală de 1500 coroane, e *de vânzare* pe lângă condițiuni foarte favorabile. Deslușiri mai detaliate în cancelaria advocațională **Dr. Lenárt**, Sibiu, strada Pintenului Nr. 2. 336 4-4

De vânzare.

Ocupând, cu 1 Ianuarie 1912, un post care nu-mi permite a mă mai ocupa cu economia, sunt silit să vând, pe lângă un preț scăzut, următoarele unelte economice:

Un motor pentru benzin, de 3 puteri de cai, o trierătoare cu curele și un ciur Nr. 5, sistem Clayton, precum și un ferestru circular cu masă mișcătoare, care e foarte practic a l purta cu motorul. Mai departe o mașină de sămănat cucuruz, cu 5 rânduri, o sapă pentru prășit cu 5 fiară și o rariță. Toate aceste mașini s'au folosit numai un an de zile și le vând cu un preț scăzut, pe lângă cea mai deplină garanție. Adresa vânzătorului și informații se dau la administrația „Foi Poporului”. A se alătura o marcă pentru răspuns. 345 2-3

344 2-24

M. Hoane

folosește contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale **Kaiser** cului **Kaiser** „Trei brazi”

6050

atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garant ază succ-sul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecele, droguerile și prăvăliile de coloniale mai de frunte.

Banca culturală

instituit de credit „LUMINA” societate pe acții
= și economii = în Sibiu =

Centrala: **Sibiu**
Filiale: **Murășoșorhei**
și **Tuda.**

Capital social . . . cor. 600,000
Fond de rezervă . . . 15,000
Depuneri . . . 1,250,000

Acoardă împrumuturi

pe cambii de prima bonitate și pe ipotecă cu 7%
pe cambii și obligații cu cavenți cu 8%

fără nici o proviziune.

Primește depuneri:

cu 4 1/2%, cari se pot ridica fără anunț. 339 3-10
cu 5% cari rămân mai mult de 1/2 an la instituit, și
cu 5 1/4% dela corporațiuni bisericești și dela 10,000 cor. în sus.

Pentru depuneri plătește instituitul darea.

Deponenții externi pot ridica depunerile prin poștă fără spese și pot face depunerile tot fără spese prin cecuri, cari la cerere le punem la dispoziție.

DIRECȚIUNEA.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

ROATE DE TORS

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție,
286 8-10 să află de vânzare la

EMIL KRAUSS

— strugărie și atelier cu putere motrică —

Sibiu-Nagyszeben,
Margarethengasse Nr. 5.

Ori ce roată ce nu merge bine să primește înapoi.

Singurul instituit de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

80 46-

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până la finea anului 1910 K 5 003,540 78
Capitala **asigurate pe viață** 4.834,801-12
achitate „ 4 571,035-31

Starea asigurărilor cu (foc K 119,839,992—
sfârșitul anului 1910 (viață „ 11.020,266—
Fonduri de intemeiere și de rezervă „ 2.428,317—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Persoane versate în Acuișiții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteritei Nr. 26

recomandă onoratului public interesat atelierul său, unde se execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei

Afară de aceea la mine se află totdeauna în depozit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 46 39

Prăvălie nouă!

Neîntrecați sunt în calitate, durabilitate și fasonul elegant

Papucii anatomici dela Moskovits

SIBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 4-6.

Prețuri fixe, dar solide! — Lucru de primul rang!

Preste 50 de filiale proprii în Ungaria! 806 7-10

La filiala Moskovits din Sibiu se poate cumpăra tot felul de încălțăminte pentru dame și domni!

Marcă de scutire »Anker«

Liniment. Capsici comp.,
(343 3-42) Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expeller

este un l-ac de casă valorat de mult, care să folosească de mult ani ca fricțiune sigură — la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șatule cu marca de scutire »Anker« și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl. C. 1.40 și C. 2.— să capătă aproape la toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga ::
Elisabethstrasse Nr. 5 neu.

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghete!

4 părechi de ghete numai pentru Cor. 7-50.
Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cui 2 părechi de ghete cu șnoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galosate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cui, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 6 50. Expedare cu rambursă. 12 15—

C. GRÖNER, export de ghete, Cracovia Nr. 193.
Schimbul e admis și banii retour.

Numai in Warenhaus

(magazinul de tot felul de mărfuri)

Grünberger

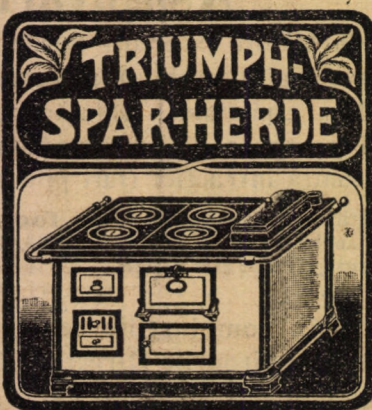
SIBIIU, strada Cisnădiei

cumpără Dumniata 365 1-52

**haine pentru dame,
domni și copii**

bluse, rocuri, haine de dame pentru casă,
costume pentru dame

Grozav de ieftin! Prețuri fixe!

Cuptoare „Triumph“

în toate mărimile și diferitele execuții.

Marca „TRIUMPH“ patent

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Triumph-Werke Ges. m. b. H.

fabrică de cuptoare și sobe 200 22-25

WELS, Oberösterreich (Austria-de-sus)

Reprezentant în Sibiu:

JOSEF JIKELI, strada Cisnădiei 47.

Viță oltoite de vie
cu sortare conștientoasă, recunoscută în [837 3-] țara întreagă

Port-altoi americani
deplin dezvoltate și crescute în teren deluros,

Vițe nobile europene,
în cele mai bune soiuri de vin și de filerorii și pentru struguri de masă
liferează cu prețuri moderate

Prima pepinieră vițicolă ardeleană alui

Mihail Ambrosi
în Mediaș (Medgyes Nagyköküllőmegye).

Prietinul vilerului, catalog al soiurilor și prețurilor se trimite la cerere ori și cui gratis și franco.
Fiește cărei comande se alătură instrucțiune ilustrată pentru plantare și îngrijirea viilor nouă.

Serviciu solid, prompt și conștientos.

PRIMA FABRICĂ

transilvană ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel și încălțăminte de artă și construcție

instalată cu forță electrică 11 25-30

E. PURECE, Sibiu—Nagyszeben
Strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 19.

Cataloage de prețuri gratis și franco.

Prețuri moderate.

Prima referințe.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori li va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. Ed. Bartilla-Winkler Viena 191. Sommergasse 1. In Sibiu; In farmacile: in Piața mare 10; in Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Oenei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei In Bistrița: farmacia lui Herbert. Bebeșul-săseș, farmacia Lederhilger: Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 5 sticle cu 5 cor. 80 fl. franco 56 15—

Câștigul cel mai mare eventual 600.000 marce.	Anunț de noroc	Câștigurile sunt garantate de stat.
--	-----------------------	-------------------------------------

Primatragere la 14 Decembrie. Șansele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg in care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Câștigul cel mai mare in cazul cel mai norocos **600,000 de marce**

resp.	câștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 >	200 000 >
540,000 >	100,000 >
530,000 >	60 000 >
520,000 >	50,000 >
515,000 >	45,000 >
510,000 >	40,000 >
305,000 >	30,000 >
303,000 >	20,000 >
302,000 >	15 000 >
	10,000 >

etc.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și câștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 600,000 car cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt: 317 6—8

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Planul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului in care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco.

Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la **14 Decembrie n.**

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tăiați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., Nr. 1042 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi— { Loz întreg à 6 Marce (7.— K)
> de jumătate > 3 > (3.50 >)
> de un sfert > 1.50 > (1.75 >)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit.
cu rambursă } să se șteargă,

Cetiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta nu mai ai in viață!

600 de obiecte numai cu 4-20 K.

1 orologiu de preciziune aurit, cu lanț, pentru care se dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă de mătăsă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu peatră scumpă imitată, 1 garnitură de podoabe femeiești elegante, 1 frumos collier de mărghitară orientale, podoabe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brățare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buzonar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrate, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrâni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și a fară de acestea încă 500 de obiecte necesare într'o casă. — Toate acestea, cu toate că prețul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru **3 cor. 80 fl.** Obiectele să trimit cu rambursă, ori cu trimiterea înainte a banilor pe adresa: (359) 1—1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau Nr. 648.

NB. Cine comandă 2 pachete, capătă rabat un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit.

„AJUTORUL“, societate pe acții Filiala Mediaș

Aducem la cunoștința Onoratului public, că „AJUTORUL“, societate pe acții din Șeica-mare, a deschis cu începutul lunii Noemvrie 1911

O filială în Mediaș

care se ocupă cu tot felul de afaceri de bancă. In special:

1. Primește depuneri spre fructificare, după care plătește interese:

dela Coroane	1— 500	5%
" "	500—1000	5 1/2%
" "	1000 in sus	6%

fără nici o detragere, solvind și darea după interese.

2. Acoardă împrumuturi: pe obligațiuni cu caventi, pe cambii, lombard, hipotecă, cu interese de 7—8%.

Filiala „Ajutorul“ din Mediaș își are localul in vila G. Morscher din Piața mică.

Rugăm pe cei interesați, ca în afacerile de bancă ce le vor avea să se adreseze cu toată încrederea, asigurându-i de serviciu prompt și culant.

„AJUTORUL“, soc. pe acții Filiala Mediaș

345 8—10

Castene-Ancoră cu petricele de edificat ale lui Richter

sunt acum și înainte cea mai plăcută jucărie a copiilor.

Ele sunt singura jucărie, cu care copii se ocupă durabil; de aceea și sunt pe durată cel mai ieftin cadou. Ele sunt și singura jucărie, care prin cumpărare de castene de întregire și castene-pod se pot aduce la o mărime și perfecțiune oarecare, înecat și oameni de specialitate se ocupă bucuos cu clădirea minunatelor zidiri de înălțime și poduri. Cine vrea se facă copiilor săi un cadou de Crăciun in adevăr cum se cade, un cadou, care nu e nu.nai pentru petrecere ci și instructiv,

aceia nu poate să aleagă decât un casten-Ancora cu petricele de edificat, de cari se află de vânzare in toate prăvăliile cu articlii de jucărie; să luăm însă rănunitul fabricat original cu marca „Ancora“. Lista nouă de prețuri a castenelor de edificat o trimite franco F. Ad. Richter & Cie, furnisori de eurte și camerali, Vena, XIII/1, Eitelberggasse 6—14 (Niederlege I., Operngasse 16).

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 34—

REGISTRIERTE SCHUTZMARKE

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Auleo!

Afurșita de tusa mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrocinare ajută sigur și repede

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl.

Depoul central:

farmacia „La palatin“
Budapest, VI, Váci körút 17.

Trăiască

Pastilele lui Egger mă scăpară in'te.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, August Teutsch.

In Bebeș la Wilhelm Lederhilger și Ludvig Binder.

285 10 24

Cel mai mare succes:

Peste 1000 garnituri de treerat cu motor
in circulație

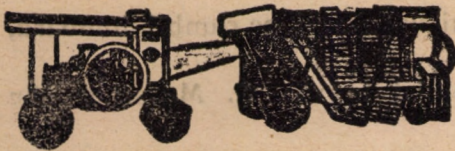
**Vestitele garnituri de treerat
cu motor**

dela renumita fabrică de motoare

Kállai LAJOS

Budapest, Gyár-utca 28

să recomandă tuturor economilor pe lângă
garanță deplină ca cele mai bune.

Invinge peste tot locul. | Catalog principal gratis.

Intre toate motoarele exis-
tente recunoscute ca cele mai
simple. 162 25-26

Mare alegere

in

vinuri albe și roșii

241 9- Prețuri moderate.

Că vinurile sunt curate, se garantează

K. Wilh. Jikeli

Sibiu, strada Urezului Nr. 7.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale pu-
blicului românesc din provincie, m'am
hotărât să deschid în Budapesta birou
de informații și 24 42-

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile
înaintate la ministerii și la alte foruri,
orice informații comerciale și în gene-
ral în orice cauză dau în răstimp de
2-3 zile ori și cui, rezolvând toate che-
stțiile în modul cel mai cinstit.

Urgitez rezolvirea petițiilor. Vor-
bess în persoană cu referentul cauzei și
rog rezolvire favorabilă.

Fac tot felul de mijloceri comer-
ciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt,
informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olariu,

Budapest, Lajos utca No. 141, III/19.

Mașina de cusut din recolul al 20-lea.

Cumpărați din prăvălii numai dela
— firma noastră și dela agenturi. —

SINGER Co. mașină de cusut societate pe acții.

La cerere primește ori cine gratis un catalog
despre instruirea cusutului pe albituri.

Mobile ieftine și bune

să pot procura numai la

Prima fabrică de mobile

PETRUȚIU & PLATZ

Strada Sării 37. SIBIU (Nagyszeben) Salzgasse 37.

Onoratul public este rugat înainte de a-și procura mobile să binevoiască
a cerceta, și fără a cumpăra,

Marea expoziție

de tot felul de mobile de artă și simple, care stă
zilnic spre vedere publică.

Se atrage atențiunea asupra

Atelierului propriu de sculptură și tapițerie de primul rang.

Executăm toate lucrările de lipsă la biserici nouă și vechi. Orice
comandă se efectuește prompt, conștiincios, pe lângă deplină garanță
și cu prețurile cele mai moderate. 333 4-

Apelând la sprijinul On. public românesc, semnăm

Cu toată stima

Telefon Nr. 47

Petruțiu & Platz

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și chetele executate în atelierul lui

Vasilie Ban la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 161 28-

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a
mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos
chiria. De aceea el poate liferă păpușii buni și trainici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnei (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

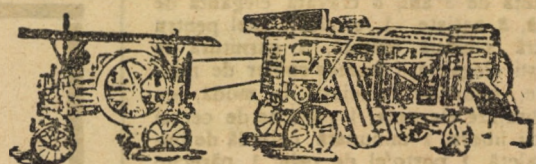
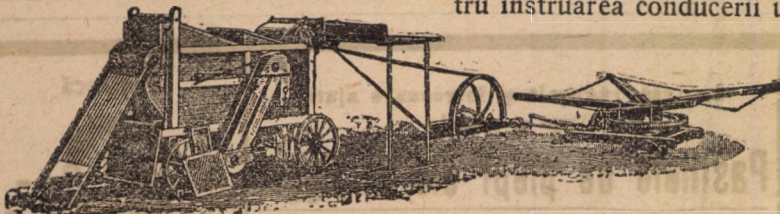
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

*** Budapesta, IX., Boráros-
tér Nr. 2.**

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îm-blătīt cu motor în timpul de acum. Res-
tru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un monteur.

Construcția cea mai nouă.

83 37-52

Mai departe recomandăm economilor
mașini de sămănat, construcția cea mai
nouă, tăvăluguri pentru zdrobitul pie-
trișului și tot felul de mașini economice,
apoi mașini pentru fabricarea de cără-
midă, țiglă de coperit, țiglă de ciment
pentru coperit, alte mărfuri de ciment,
precum și forme de fier pentru fabrica-
rea de țevi de ciment și țevi la fântăni
și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătīt și curățit,
cari merg foarte ușor, cu întocmirea în
formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a
3-4 cai, foarte ușor se poate îmblătīt.

Mașinile numite mai sus le liferăm pe
lângă deplină garanție și condiții avan-
tagioase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesea-
ză de mașinile noastre, îi cercetăm noi
acasă personal pe speșele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea a-
gentului, ajung deci mai ieftin în posesia
nea mașinei și sunt siguri de cel mai bun
serviciu.

Mașinile, cari au fost liferate prin fir-
ma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine pri-
mite preste tot locul și sunt recomandate
cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de speșe să tri-
mite la cerere gratis.